

N°. 52.

Seſtdeenā, 23. Dezember (4. Januar 1873.)

1872.

Matſa par gadru: Matjās weſis 1 ruſl., paſtes nauda 60 kop.

Mahtitajs.

Ceſchſemmes ſinnas. No Rihgas: Wiſt. gub. ſtub. pahr rekrufchu dohſchana, — nelaimigs notikums. No Narwas: wiltigas naudas talles. No Pſterburgos: pahr augſta Krohna-m. wahjibu un pahr baſnizas nodegſchana. No Turkeſtanas: pahr nemeera jauſmahm.

Ahrſemmes ſinnas. No Wabzijas: pahr miniſtereem, — tabiſchu-ſprehl.-beedribas nozeltas. No Berlīnes: pahr keiſerenes laipnigu ſarunnu. No Franzijas: wehl ſajufſchana ween. No Rohmas: pah-wiſta ſchehloſchanahs pahr prettineſeem, — winna aiſſabwetaji Anglija. No Spanijas: wehrgu buhſchana buhs nozelt Amerikā. No Rihnas: jaunais keiſers ſahls waldbiht. No Auſtralijas: Sand-wiſch-ſallās lehninſch nomirris.

Jaunatāhs Annas.

Kreeru walſis. Par ſuperſoſſatu. Par muhſu ortografiju. Waj dert, ka mahte deklam ſeeru gabda.

Peeliffumā. Djeſſſnīte. 1427, jeb Wezju laiku maſnu-tizziba un warmahjiba. Dſiſtete.

Ceſchſemmes ſinnas.

No Rihgas. Wiſemmes gubernijas waldbiſchana pehz tahs wiſſaugſtakaſ manifēſtes no 16ta Nowbr. ſ. g. darra ſinnamu: 1) ka tāpat kā agrak, arri taggad, tahs aprinku rekrufchu komiſſionēs Rihgā, Behſis, Lehrpatā, Pehrnowā un Ahrensburgā rekrufchus ſanems; 2) ka rekrufchu dohſchana ja-eeſahlt 15tā Janwar un japebeids 15tā Februar 1873; 3) ka tahs maſfaſchanaſ pa rekrufchu mundeeru, prowijantu un algu ne no winnu draudſehm maſfaſamaſ, bet no krohna kaſſes; 4) ka draudſes paſchāſ pehz ſawa prahta warr noſazziht, zil naudas winnas ſawcem rekrufcheem par dahwanu dohd lihds; 5) ka ſchinnī nahkamā rekrufchu dohſchana itk tahdi zilweki ween warr tiſt karra-deeneſtā nodohiti, kaſ 1mā Janwar 1873 paliffuſchi 21 gaddus wezzi; 6) ka pagasta elementar-ſkohlotaſi tiſt tad warr no rekrufcheem tiſt atſwabbinati, kad tee pee waijadſigaſ pahr-

klauſiſchanaſ us ta ammata pilnigi atrasti, jeb iſtās ſkohlās tahs waijadſigaſ ſinnafchanaſ pareiſti eemahzijuſchees; 7) ka pehz § 19, 10tu un 14tu punktēs guberniju rekrufchu liſtumōs peeminnetā poſtiljonu un pagastu ammatneeku atſwabbinafchana no rekrufcheem wairs naw wehlehts; 8) ka nahkamā rekrufchu dohſchana derretus weetneekuſ wairs nepee-nems, bet ka teem zilwekeem, kaſ grihb no rekrufchu dec-neſtā atſwabbinatees, jamatſa 800 ruſki ſ. un ka ſchinnī dohſchana iſpirkſchanaſ kwihungas lihds 16to April 1873 un iſpirkſchanaſ-naudu tiſt lihds 13to April 1873 pretti nems; un 9) ka tee liſſumi 4, 5, 7, 8, un 10 wiſſaugſtakaſ manifēſtē no 16ta Nowbr. ſ. g. un to beigās laſſamaſ noſazziſchanaſ, kā arri tahs punktēs 4, 5, 7, 8, 9, 11, 24 25, 26, 27, 30, 31, 32, 48 un 50 tai wiſſaugſtakaſ manifēſtē no 25tā Otktober 1863 preekſch Wiſemmes nederr, ta-pehz, ka tē runna pahr zilweku klaſſeem un fami-liju ſahrtahm, kā ſcheitan nemaſ naw.

Wehl no Rihgas. 21mā Dezbr. tē gabbijahs kaſds behdigs notikums. Politeknikaſ ſkohlāſ profeſſors Beſſars nokrittis no ta dſelſ'zeka tilta, kaſ eet ſkungu-eelaſ gallam pahri, Daugawaſ mallā, un tuhlin palikka nohſt. Wiſch ar weenu ſawas ſkohlāſ mahzekli gabja luhloht, zil daudj tilts lohziſeēs ſemjup, kad brauzeens ees pahri. Garram eedams waggons ar ſawu palahpeni aiſkehra to mahzekli, bet waggona waddonim iſdewahs to noturreht. Woi nu profeſſors arr kaſdu gruhdenu no ta palahpena dabujis, to tee klahthuhdamee naw redſejuſchi; bet to gan, ka wiſch pahr galwu nokrittis ſemmē us brugetaſ eelaſ. Gan ahrſti drihs peeſteidsahs, bet

ne to newarreja palihdscht. — Gaspascha winnam taggad ahrsemme, fur ta to behdu-wehsti dabbuhs. Wiasch hijis dsimts Schweizeets.

No Norwas. Nesenn Sirenezz zeemâ noturreja gadda-tirgu, fur tifka notwertz weens Jggaunis, pee fa atradda willtigu naudu, prohti 15kapeiku gabbalus no alwa. Winna mahjâ ismeklejoht atradda to stempeli un kahdus 10 wehl gattawus 15kapeiku gabbalus. Sanemtais sawu grebku pats isteiza. Schee naudas gabbali arr bij til flitti taiſiti, fa tohs tuhlin warreja pasibt par willtigeem.

No Pehterburgas. Pahr augsta Leelfirsta Krohna-mantineeka wahjibu raksta finnas no 18ta Dezbr. pulst. 11³/₄ pr. pufsd. tâ: Drudsis wehl irr arween; us rihta puffi tas palikka lehnaks, furklacht augstais Leelfirsts feschas stundas meerigi duffeja. — No 19tas Dezbr. p. 11¹/₄ pr. pufsd. tâ: Augstais Leelfirsts pagahjuschâ nakti kahdas 5 stundas meerigi duffeja un wairaf swihda nekâ tais preefschejâs naktis. Drudsis drufzin mafaks palizzis, spehki tâ, fa warr meerâ buht.

No Pehterburgas. Sawâ 51mâ Nri. ihſi effam sinnojuschi, fa Pehterburgâ nodegguse Reformeeschu basniza. Kâ ugguns zehlees, to skaidri wehl nesinn; bet taf warr fapraft, fa kahdâ wihsê buhs iszehlees no ta, fa tai deenâ pehz pufsdeneas sfurstenus isdedſinajuschi. Pilssehtâs to darra ar tabdeem sfurstencem, fur sfurstenflauzitajs newarr peeet klagt, fa tur ugguni eelaisch eefschâ, kas wiffus kwehpus isdedſina. Sinnams fa pee tahda darba irr klagt sfurstenflauzitaji, kas to ugguni eelaisch un uswalte un arri ugguns-dsehseji ar sawahm spri-zehm, lai warretu tuhlin us glahbschanu dohmabt, kad kahda nelaima iszeltahs. Schê nu pee schahs basnizas wihs isdewees — kâ dohmaja — labbi un breesmas nekahdas nebij nomannamas. Tadeht arr' ugguns-dsehseji un sfurstenflauzitaji a:sgahja prohjam. Bet laikam taf kahds sfurstens fur irr hijis pufschu un ugguns tizzis woi pee schkehrsbatkeem, jeb fur zittur klagt un tur pamasam grufdejis, jo nakti tas zehlahs leesmâs un wiffu basnizu tâ pahrnehma, fa wairs newarreja glahbt. Tohrnis pagallam, swannamee pulsteni, ehrgeles un t. pr. tâ, fa tif tee failee muhri atliffuschi un mahzitaja, kâ arri basnizas kalpu dsihwolli. Basniza hijuse skaiſta un pilssehtai par leclu gresnumu, bet nu pelnôs! Ta wehl leela laime, fa basniza hijuse apdrohschinata ugguns-flahdes-lahde us 260,000 rubteem. Skahde buhschoht 160,000 rublus leela. Bet basnizai arr hijuschi 60,000 rubli parradu, kas tai wehl jamaksa.

No Turkeſtanas. Sawâ 51mâ Nri. jau sinnojam, fa Kihwas waldischana fahfufe kibbeletes ar Kreewijas pawalstneekem un schahs rohbeschas aistiffuse, par fo no Kreewu waldischanas pufses tai karschs peeteits. Englande, kas ar skaudigahm azzihm us schahm Ahſijas semmehm flattahs, drau-

dejuse, Kreewijai nepakaut aistift kahdu no tahm semmehm, kas Afganistes tuhnumâ. Englande gan arween tahs launas dohmas, fa Kreewija gribboht panemt wiffas tahs semmes, kas us Indijas rohbeschahm un tad paschâ Indijâ arri lihst eefschâ. Bet tahs irr nepareifas dohmas ween. Kad Englande usflattitohs ween us teem darbeem, fo Kreewija agraf tur strahdajuse, tad winnai tahdas launas dohmas newarretu prahtâ nahkt. Kreewija tif gribb drohschu andeli un zilwezigu dsihwi starp winnahm tumſchahm tautahm isplattihht un tadeht ta tohs leelatohs kawektus Tafschendi un Samarhandu eelarroja preefsch sewis. Kâ Kreewija tahlat nekahdus semmes gabbalus preefsch sewis nekahro, to jau deesgan israhdiya ar to, fa Bucharu, kad winnas emira jeb walbineeka pascha dehs 1870 gaddâ bij fazehlis dumpi, glahba zaur to, fa ar sawu karra-spehku dumpineelus uswarreja un to uswarretu semmi atdewa emiram pascham atkal atpatak. Tai paschâ gaddâ atkal kahda baggata Bucharejas dakka fazehlahs dumpi prett sawu waldischanu, fo Kreewi zaur affinainu kaufchanohs atkal uswarreja un emiram atdewa. Emirê, kas agraf Kreewijai bij leels cenaidneeks, zaur to palikka leels draugs un sawu dehlu ar pateizibas dahwanahm us Pehterburgu ſubtija — pahr fo tanni laikâ arri tē Mahjas weesi sinnojam un pehz tam pastahwigu andeles derribu ar Kreewiju notaiſija. — Ar to jau nu Kreewija deesgan bij israhdiyuse, fa winnai meera dohmas un fa winna tif ween gribb abbejahm puffedm labklahſchanu wairoht. Bet Muamedaneeschu neustizziba weenadi tē starpâ, kas tihschi wiffai gaismai pretti turrabs. Englande, tâ jau fazzihst, tas nemas nepatihht, fa Kreewu-semme few tahlat draudſibu Widdus-Ahija eemanto, winna ween tihschi wiffu pahrwaldihht un draudſibu turreht, — zaur to tad ta to draudſchanu likfufe dsirdeht. Bet woi tad tadeht muhsu augsta waldischana kausees sewi fahaidihht un pakauf, fa lai Kihweeschi muhsu rohbeschas un turrenes pawalstneekus pohsta, eedſihwotajus laupa un few par wehrgeem paturr, kâ lihds schim jau notizzis, — to netizzam wis.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzijas. Pruhſchu awischneele dauds melſch un nemmahs usminneht, kadeht ihſti firſts Bismarks no ministeru presidenta ammata isstahjees un kadeht fehninsch winnu tif labprahrtigi atlaidis, kad taf dascheem zitteem ministercem ilgi jaluhds un jagaida, kamehr winnus atlaisch. Bismarks, kamehr no sawas muischas pahrbrauzis, tif weenu weenigu reis hijis fehnina preefschâ un tas tuhlin dabbujis, fo gribbejis. Katris tē nu sawu eemeflu minn un stahsta, bet neweens taf to ihſtu newarr trahpiht un laffitajcem japeeteek ar tahm nedrohschahm sinnahm, fo awises nefs. Tomehr wiffi zerre un us to drohschi pakaujabs, fa Bismarks, — lai gan ne-effoht

preekschneefs — to mehr wissu ministeriju ar sawu padohmu waddischoht. Tee wezsee flimmigee lungi Noon un Ikenplik nelo dauds nespehjoht un tà warroht notift, ka pehz ihfa laizina Bismarks atkal paltschoht par preekschneefu. Tà kautini sewi apmeerinajahs, jo Bismarks pee winneem tahdà wehrte, ka tee dohma: bes winna Pruhfija nebuht newarroht istift. Irr arr taggad deesgan gruhst darbs preekschà, jo tas kreises-liffums, kas wirfrohku gan dabujis, nu irr wissur ja-ewedd; un tas nenotifs wis bes gruhstibahm un daschadahm prettibahm. Stahsta, ka grafam Noon, tai brihdi, kad tas kreises-liffums wirfrohku dabujis, palizzis tik nelabbi, ka newarrejis wairis lungu-nammà sawà weetà sehdeht, bet gabjis probjam un par flimmu aisbrauzis us sawu muischu. Tur nu gan atkal effoht atspirdsis un taggad weffels warroht sawu jaunu ministera presidenta ammatu — kurrà eezelts — usnemt. Tad nu redsams, ka Noon arri irr weens no teem wez-zeem bisu-walkotajeem, kas labprahnt gribb pee wez-zeem eeraddumeem un warras palift. Gruht winnam gan buhs strahdaht pee ta liffuma cetaisfchanas.

Ar wezza gadda gallu Wahzsemme beidsahs wif-fas fahrschu-spehletaju beedribas un bankas, kas dees-gan nelaimes dsemdejuschas un taggad no Wahzijas walddineekeem pagallam aisleegtas, tà, kà tahs agraf bij wehletas.

No Berlines raksta tà: tai zettortdeenà preeksch seemas-swehtkeem keiserene isbrauzà spazerecht pa swehru-dahrsu. Netahnt no leelahs Swaigsnes ta islahpuse no wahgeem un gabjuse wahgeem paffat kah-jahm. Tè us reis no kruhmeem islihduse kahda bahla un dilti nobehdajusehs seewa un weenà rohka kahdu rakstu kurredama, mettusehs keiserenei pee kah-jahm semme, fazzidama: „Augsta keiserene! luhdsohs schehlastibu preeksch sawa wihra!“ Keiserene, kà jau arween, laipnigi to jautaja, kas us ta papihra es-foht rakstihst. Ta seewa atbildeja: „Wans nelaimigais wihrs smohf zeetumà; es luhdu schehlastibu preeksch winna, kà to weenigo seemas-swehtku dah-wanu preeksch mannis un manneem behrneem.“ Keiserene to atlaida ar eepreezinadameem wahrdeem un ar to apsohlichanu, ka ta leeta tilschoht ismellea un ja tik ween kà warreschoht, tad winnas wihrs tilschoht swabbads un tas warreschoht lohpa ar sawejeem seemas-swehtklus swehtihst.

No Franzijas. Taggad nelo zittu politikas lectàs tà nedaudsino, kà to, ka Tjehrs krittschoht labbahs pusses partijas warrà un tad — ar republiku buhschoht pagallam. Sinnams, pa swehtku laiku taggad wiss meerà, kamehr runnas-deenas atkal fahlfes jaunà gaddà. — Taggad nahf gaismà daschi noslehpumi no agrakeem laikeem, stary kur-reem arri peederr tas, ka Ehtreikeeschi ar Fran-tscheem beedrojusehes us karru prett Pruhfscheem. Erzogs Gramont, tai laikà, kad karschs eefahlahs, bijis ahriku buhschanu ministeris pee Napoleona,

bet agraf par Frantschu wehstneeku Wihne. Schis pats erzogs isdaudsinajis, ka Ehtreikjai ar Franziju kontrakte jau bijuse gattawa us to, bet Ehtreikeescheem pahr to taggad kuns un tee tapehz erzogam praffoht, lai peerahdoht melnu us balta, kur jel tahda kontrakte effoht usrakstita. Bet Pruhfchi to dsirdebami falka, ka Weists effoht us to deesgan gudris un winsch nebuhschoht wis tahdu fleppenu norunnu lizzis us papihra. Laikam schi norunna gan sawà laikà buhtu gaismà nahlfuse, ja tee gaddijumi pee Wehrtes un Sedanas nebuhtu to gudru apreh-kinu isjankufchi.

No Romas. Seemas-swehtku waffarà pah-westis noturrejis basnijteesu, kur 22 kardinaki biju-schi klahnt. Tè winsch schellosees pahr to, ka basniza teekoht breefmigi wajata, un prettineeki effoht apnehmuschees, basnizu pawiffam isnihzinaht, ihpaschi Stalija, kur garrigneekus speeschoht karra-deenestu usnemt, biskapeem aisleedsoht floslas mahzibu tur-reht un basnizas mantas apraujoht ar leelahm krohna-nodohschanahm. Stalijas walddischanana itt ihpaschi basnijai fahdejoht zaur to, ka zaur saweem liffumeem aisleedsoht garrigneeku kahrtas ic. Schah-dus liffumus winsch pawiffam pasuddinoht un nosak-foht par weltu un nepeenemmamu to rekti, ar to Stalijas walddischanana basnizas mantas ataemmoht preeksch sewis. Winsch peeminneja to sohdu, kas par tahdeem basnizas aplaupitajeem spreesis un tad schellosejahs arri par to negantu basnizas wajajechanu Wahzsemme. Tur ne tik ween ar wiltu, bet ar warru luhksoht basnizu isdeldeht, jo tur zilweki, kas neween pee kattoku basnizas nepeederroht, bet wehl arri ueta no tahs nesinnoht, eedrohshinajotees to wajajht un bahrgi apfuhdsoht biskapus, preesterus un tizzigohs eedshwotajus, sawas Wahzu walsts liffumus zeldami augstak pahr basnizas swehteem haufteem. Teem wihreem, kas walddischanu wadda, gan wajadsejis apdohmaht, ka no wisseem pawalst-neekeem neweens wairaf, kà kattoki dohdoht keiseram kas keiscram peenahlahs un ka tee paschi tadeht arr dohdoht Deewam kas Deewam peederr. — Tad wehl pahwestis schellosejahs pahr Schweiziju, Spaniju un pahr Konstantinopeles Armenjereem, kur wissur darroht prett basnizas haufteem un tad Deewu luhdja, lai nahf palihgà basnijai. — Zittas sinnas no Romas stahsta, ka tur teekoht aisleegtas tahdas flos-las, to biskapi no sawas galwas ween eezektoht, bes ka laizigai walddischanai atwehleschanu praffijufchi un so schi naw apstiprinajuse.

Englande, kur dauds kattoliski leelungi un baroni dsihwo, cetaisotees kahda beedriba, kas jauz-tees par sw. Sebastiana beedribu. Schai beedribai effoht mehrkis jeb nodohms, pahwestam winna laizigu walddischanu atkal gabdaht atpaffat. Schi beedriba krahjoht naudu un jaldatus un Franzija, Belgia un Stalija arr effoht pasleppeni beedri schai beedribai, kas ar winneem us weenu rohku. Winni

gaidischocht us isdewigu brihdi, kad Watikanu attal warreschoht par Rohmas un zittreisejas pahwesta walstes walbineezi eezelt; jo wianni labbi sinn, ka arri jau paschâ Watikanâ deesgan saldatu un eeroh-tschu irr preekschâ. Tâ awises daudfina, bet negrib-bam wis tizzcht, ka Englandes waldischana saweem pawalstneeeem pakautu aistift tahdu lehninu un walsti, ar ko wianna pilnâ meerâ dshwo.

No Spanijas. Spaneeschi dsirdejuschi, ko fa-beedrotu walstu presidents Grants pah: to wehrdsibu Kuba fallâ runnais, ditti sabihjuschees un tuhlin sabluschi dohmaht, kâ to lectu greeft us labbu. Tag-gad no Madrides sinno, ka ministeru presidents Borilla dabujis no senata kâ arri no kongresses to atkau-schanu, Portoriko fallâ wehrgu buhschanu tuhlin nozelt. Schinnî leetâ lehnina waldischanas pretti-neeki, tee republikaneeschi bijuschî tee pirnee, kas ar preeftu us waldischanas, puffi demuschees un weh-lejuschees, ka lai wehrdsiba tuhlin teel nozeltâ.

No Kihnas. Kihnas jaunais keisers nesenn effoht apprezzees un wianna pamahthes, kas 11 gaddus zep-teri turrejuschas sawâs rohlâs, sawâ gudribâ tag-gad nospreeduschas, to atdoht jauna keisera warrâ. Tadeht diwas keiseriskas pasluddinaschanas effoht islaistas, no kurrâhm weena sinno, ka Tung-tschî effoht itt brangi mahzjees un tadeht, kâ arri, ka winsch patlabban sawôs seedoschôs gaddôs stahwoht, drihs warroht waldischanu usnemt un ar saweem ministereem kohpâ tapat mahjâs kâ laukâ dsihtees tâ waldisht, ka tiftu isdelbetas wiffas tahs fajuschas-nas, kas walstibu peemellejuschas. Dhtra paslud-dinaschana laika-praweescheem pawehl iswehleht to lai-migo deenu pirmâ mehnesi nahlamâ gaddâ, kad augsta keiseriska gohdiba warretu waldischanu usnemt. Kei-sereres fakka: „Mehs pawehlam, ka to leelo uppuri, kas us debbes altara dohdams tad, kad seemâ faule atgreeschahs, jaunais keisers pats nestu.“ Tahs pee-minnetas fajuschanas walstê gan ne-effoht zits wai-raf, kâ Giropas missionaru un andelmannu usspee-fchanahs.

No Australijas. Sandwitsch fallu lehninsch Kamehameha tas Peektais nesenn nomirris. Ne-effoht tam nelahds frohna-mantineeks atlizzis pakkal, kas warretu tuhlin waldischanu usnemt, tadeht arri wehl nesinn, kas us preekschu to walsti waldis.

Jannakahs sinnas.

No Wehterburgas, 20tâ Dezbr. wallarâ. Pehz tahm schodeen preeksch pufschdeenas islaistahm sinnahm pah: augsta Leelfirsta Krohna-mantineeka wahjibu sinno, ka drudsis paleekoht arween masaks. Effoht 5 stundas no weetas gullejis. Augsta flimneeka buhschana, wiffspahri nemmoht, esfoht ka warroht meerâ buht.

No Berlines, 21mâ Dezbr. (2. Janw.). Grahs Noon taggad ihstni apstiprinahs par ministeru presidenti. — Bis-lapi attal reis turrechoht konferenzi Fulda pilsehtâ. — Nah-dahs, ka Ehtreikijas (Austrijas) waldischana grahsu Weistu pawiffam atlaidihs no ammata.

Kreewu walsts.

III.

Lihds schim sawâ ihfâ pahrsfattâ par Kreewu walsti til apluhkoju Kreewijas wirseju pahrwaldischanu un wiffas tahs waldischanas un teefas weetas, kas sakarrâ stahw ar wirseju waldischanu un no schihs teel eezeltas un sawâ warrâ aprohbeschotas. Tag-gad nu dohschu ihfu pahrsfattu par zitteem waldischanas eestahbijumeem, kurrû ammata wihri neteel eezelti no keisara un appaksch wianna stahwofschahm ministerijahm, neds no zittahm waldischanas weetahm, bet kurrus iswehle patte tauta, paschi walsts kaudis, kurreem paschi pawalstneeki daschadus ammatu un darbus ustizz kauschu labklahschanai par labbu, kurreem tee klaufa un kurrus tee zeeni kâ sawus walditajus. Tahdi waldischanas eestahbijumi, kas zettahs is paschas tautas, kas no schihs sawu warru un spehtu dabubn, kas schihs wahrâ strahda, dibbinajahs us paschwaldischanas un paschpalihdsibas pamatta.

Preeksch gaddu simtena wiffur Giropâ walbija dohmas, ka walsts waldischana effoht ta weeniga gahdneeze neween preeksch wiffspahrigahm walsts wajadsibahm, bet arr preeksch illatras kauschu kabrtas, beedribas, uu illatra zilwela dsihwes wajadsibahm, ka walsts waldischana til weeniga sinn, kas preeksch illatra pawalstneeka derrigs un wajadsigs un bes winnas nelas zits, ka pawalstneekam naw nelah-das dakkas pee waldischanas, ka winnam leegts par to spreeft, ko waldischana darra, ka winnam naw par to ruhpetees, woi waldischana aisstahw walsts gohdu us ahreeni jeb gahda celschsemme preeksch walsts un tautas plauschanas, ka pawalstneeks irr preeksch tam til wirf pasaules, lai nodohschanas mafatu un saldatus dohtu, ar kurrû palihdsibu walsts-waldischana warretu panahht sawu mehrki, ihfi fakkoht preeksch gaddu simtena wehl dohmaja, ka tauta irr til waldbibas deht, bet ne waldbiba tautas deht, ka tauta neta nesinn, newarr isschirt, kas labs un flirts, bet ka til augsta waldbiba wiffu sinn un preeksch wiffa proht gahdaht.

Bet ahtri paschas walsts waldbibas eewehroja, ka tâ us sawu mehrki stattidamahs, nemas nepanahza sawu mehrki, ka gan walsts til ilgi par kochti lepnu, brangu un warrenu israhbijahs, kad waldbiba darbôs weizahs un laimejahs, kad farri bija laimigi, kad nelahda wehtra nefatrihzinaja walsts ehkas pamattu, bet ka walsts buhwe palikka bes pamatta, ka ta fagruhwa, ka tauta isflihda, kad walstei usmahzahs melnas deenas, kad wianna sawâ buhschanâ un dsihwe tiffa fatreefta un kad nu patte tauta nenahza waldbiba palihgâ un tai nebija par stutti. Tâ wiffupirms walsts melnâs deenâs klajâ nahza, auga un spehkâ wairojahs dohmas, ka til tahda walsts irr teefscham spehzigâ, kur wiffa tauta lihds darbojahs pee walsts waldischanas. Dhtrahrt paschas waldbibas nahza pee atsichschanas, ka winnas gan kochti brangi

proht gahdaht par walsts wifspahrigahm wajadsibahm, bet daschreis juttahs par nespehzigahm, ifktra pawalstneeka sifkas wajadsibas apgahdaht, ka gan sinn, kas preefsch wiffas walsts irr derrigs, bet nesinn, kas schinni widdu, jeb tanni apgabbala, pee scheem jeb pee teem pawalstneekem waijadsigs un labs. Waldibas atsinna, ka ifktras pawalstneeks, ifktra beedriba, ifktras semmes apgabbals labbaki sawas fewischkas wajadsibas sinn un apgahda, ne ka to speh jirweja waldbiba isdarriht, tadeht ka winna pa tablu stahw no schihm leetahm. Ta nu waldbiba atkaha ihpafcheem pawalstneekem, ihpafchahm kauschu beedribahm un kahrtahm, ihpafcheem semmes apgabbaleem sawas wajadsibas pafcheem apgahdaht sinnamâ mehra un sinnamâs rohbeschâs. Waldiba tif us to lufkoja, ka pawalstneeki, kauschu beedribas un kahrtas, daschadi semmes apgabbali zihnidamees sawas dsihwes fewischkas waijadsibas apgahdaht pee tam fahdi nedarritu wiffai walstei, jeb ne-apfpeestu zittu pawalstneeku, zittu kauschu beedribu un katra teefibas. Ta waldbiba atkaha pagasteem no sawa widdus ammatu wihrus zelt, kam tiffa ustizzeta pagasta waldischana un kas isdarrija pagasta darrischanas. Tapat pilsehtahm waldbiba dewa tahs teefibas, fewi pafchas waldbiht un is sawa widdus iswehleht pilsehtas waldischanas wihrus. Us preefschu arri daschi walsts semmes apgabbali, ka prowinses, gubernas, aprinki, eemantoja teefibas, is sawa widdus iswehleht wihrus, kas apgahdatu apgabbalu wajadsibas. Ta zehlahs daschâs semmes daschadi waldischanas eestahbijumi, ko sawam woi par landtageem, woi par semmes un prowinsu faeimahm, woi par gubernu un aprinku semstibahm.

Ta jo wairak tahda walsts dsihwe attihstijahs, jo augstaki patte tauta pazehlahs us apgaismoschanas stahwollu, jo wairaki ta apradda, fewi pafchu waldbiht, jo leelafu dallibu ta nehma pee walsts waldischanas, ta ka eerangam jo attihstijuschâs walstis to noteefoht, ka wiffa tauta zaur saweem aifstahwetajeem un weetneekem nemm dsihwu dafku arri pee wirsejas waldbibas un tahda us pafchwaldbibas un pafchpalihdsibas pamatta dibbinata walsts dsihwe irr jo stipraka, spehzigaka un labbaka, ta ka par walsts plohsoschas wehtras un aukas to tif ahtri nespeh jafreezinahht un gandrihs nekad isnihzinahht. Muhfu augsta waldbiba un fewischki muhfu augstais Kungs un Keisars atsinna, ka kauschu pafchwaldischanas eestahbijumi dohd walstei stipru un zeetu pamatu. Bet tahdu pafchwaldischanu dsihwi eewest Kreewija bija lohti grubti. Jo Kreewi wiffupirms nebija nemas wehl apraddufchi, pafchi fewi waldbiht un ohtrlahrt bija tahda kahrtibu isfchirschanahs, tahda liffumu neweenadiba un tahda teefibu nelihdsiba, ka pee tam pafchwaldischanai grubti nahzahs, Kreewu semme un tautâ faknes laist. Weena weffela kauschu kahrtâ, probti semneeki bija wehl dsimts kaudis, kas irr, winnu dsihwes buhschana mas isfchih-

rahs no wehrgu buhschanas. Bet ka jaw sinnam, tif brijws un swabbads zilwels warr fewi pafchu waldbiht, bet ne wehrgs, kas nepafihst ne sawas pafchas waffas, bet kam japahobdahs zitta zilwela waffai. Tadeht bija ja-atfswabbina pirms leela semneeku kahrtâ no dsimtsbuhfchanas, eelam eewedda pafchwaldischanas cestahbijumus. To muhfu augstais Keisars isdarrija zaur liffumu no 1861 gadda 12. Februara. 20 miljon dsimts kauschu tiffa nu pa brijweem kaudim, bet ne pa brijweem ween, bet arri par semmes ihpafschneekem. Augstais Keisars sawâ mudribâ winneem neween brijwestibu, bet arri dallibu pee semmes, wirs kurras tee miht, dahwaja, labbi sinnadams, ka tur newarr taifnibâ brijwestiba felt, kur kaudis sawâ pahrtiffâ naw brijwi.

(Us preefschu beigums.)

Par superfosfatu. *)

(Pretiralsis us Balt. wehstin. N° 46 re.)

Us wiffu to, kas pehdigâ laika par Thomfona kunga superfosfatu spreests, man grubti nahzahs tif ilgi kluffu zeest. Thomfona kunga superfosfatu es esmu us saweem laufeem bruhfejis un to par labbu atraddis, arri Baltijas wehstnessi usflawejis un arri taggad zittu no ta teift nespehju, ka tiffai labbu ween.

Birmâ kahrtâ winnam nahzahs flawa par to, ka kweefchi, kas ar Thomfona kunga superfosfatu bija pahrschti, par neddelu ahtraki fadihga ne ka tee, kas sem ahfsemmes superfosfata bija sehti. Schi ahtraka kweefchu fadihgschana, pee weenada semmes spehla, warreja tiffai zaur to notift, ka laikam Thomfona kunga superfosfats buhs spehzigats bijis ne ka tas ahfsemmes superfosfats. Ohtrâ kahrtâ Thomfona kunga superfosfats zaur to pelni usflawefchanu, ka tee ar winnu apfehli kweefchi, wiffa lauka weenlihseni ar semmeem steebreem (falmem) un leelahm wahrpahm stahweja, kas pilnigus un fwarrigus graudus isdewa. Turpretti tee kweefchi, kas ahfsemmes superfosfatâ bija sehti, tiffai tur bija labbi, kur patte lauka semme bija labba; bet kur semme maffeniht bija leefala, tur arri kweefchi bija lohti pahnî. — Ahfsemmes superfosfats labbaka lauku gabalâ gan isdewa garrus steebius (falmus) un wahjatâs lauku weetâs ihfus falmus, bet graudi abbejas weetâs bija fmalakati un nepilnigali, ne ka tee, kur Thomfona kunga superfosfats bija usfaihts.

Arri esmu dsirdchis, ka zitti teiza ta: „pee ismekleschanas, kurfch superfosfats tas labbakais, gan Thomfona superfosfats trihs lihds ischetras prazentes labbakis israhdiyahs neta daschs ahfsemmes superfosfats, tad tomehr Thomfona superfosfatu mas lo pirts.“

Kad nu to pahrdohma, kapeh j Thomfona kunga superfosfatu, kas lai gan irr labbakis, tomehr mas lo tiks pirts — irr jadohma, ka warr buht tadeht, ka Thomson kungs irr Latweetis: weens is muhfu pafchu semmes.

Es dohmaju, Thomfona kungs warreja buht Latweetis, tif winnam newaijadseja fewi par Latweeti atfihtees; — irr jazerre, ka winnam daschâs leetâs buht labbaki gahjis un arri winna superfosfats buhtu labs, bet taggadiht, kur is weens sinna, ka winsch irr Latweetis — winna superfosfats naw derrigs. — Wai tas irr pareisi?

F. J—n. un G. St. kungi Thomfona kunga superfosfatu nizzina un tomehr abbi fchee lungi to nemas newa bruhfejuschî.

*) Tadeht, ka Balt. wehstnefcha redaljija keegufes fcho pretiraltu usnemt, effam us ralfitijaja tuhgschana tam fchentan weetu nowehlejuschi. Red.

Tad nu klauffet jel, kas schai ruddeni notizis — Lee-
laja Belgawâ titta ahrsemmes superfosfats no andel-
manneem isschlyhts us ruddens atlihdinascann, us par-
radu, lai tik nemm, kas gribb. — At tu laime, tà nu brauja
Kursenneeki un nehma pehz patifschanas, to no andelman-
neem tik lohti isslawetu ahrsemmes superfosfatu.

Zittreisejas Pehterburgas Latweeschu awises gribbede-
mas Latweeschus mohdinah un tohs pee prahta gaismas
west, teem usfseedaja:

„Kob Leisdu bars us Dihgu brauz,
Tad Ribgas lungi Lihgo fauz.“

Bet nu tà parahdabs, irr schi dseefmina jau aismirsta.
Tee nu arri tik us Belgawu brauz pehz superfosfata un
Belgawas lungi, tee ahrsemmu superfosfata andelmanni
muhfu mihkus Latweeschus, tohs ahrsemmes super-
fosfatu pirzejus, usnem ar teem wiffu-smalfateem dseh-
reeneem, tà, fà zittam pee dshrehm ir wehl natts ja-
peenem. — Weidscht frau nu ahrsemmes superfosfatu,
tik daudf us ratteem, kamehr wai lai affis luhst, un wedd
to grubti mahjäs. Bet tad jasehi, tad atrohd, ka tas naw
derrigs (irr gabbalds), to nu lai darra? Nu mette padohmu
un farunnajahs ar zitteem un tad nospreesch to atpaktat
us Belgawu west un laufmannu lungeem atdoht. — Tà
tas arri teef isdarrihts un pulku irr to, kas to pahwesto
superfosfatu wedd atpaktat un atdoht. Bet, kas ees no
tam to runnah, ka ahrsemmes superfosfats irr flitts bijis.
— Ahrsemmes superfosfata fabrikanti nawa Latweeschi un
tapehz par flittu nefe newarr runnah.

Bet teizeet, wai J. J.—n. un E. St. lungi to neman
naw dsirdejusch, ka ahrsemmes superfosfats winnu widdü
no pulkeem par nederrigu atrasts un tadeht us Belgawu at-
paktat wests un laufmannem atdohts — tapehz winni
scho notikummu zaur awisehm ne-issluddinaja, tapehz winni
nesteidshs to ispaust, ka ahrsemmes superfosfats flitts bi-
jis un atpaktat atdohts? Wai winni newarreja taishigi
darriht? Wehl man irr taishibai par gohda ja-apleezina,
tà, J. Jatschnus jeb J. J.—n. l. pats bija tad kacht, tad
es to no Thomfona l. man Zehsu laufaimneezibas is-
stahde preesch aisheschanas ustizetu (ne-aishesgeletu) wehst-
nizi, Kraufste l. nodewu, furru tas wats mums abbeem
preeschâ lassija, un ka eesch schihz wehstnizes nelas ne-
atraddabs, kas us tam buhtu siltmejees, tà M. Thomfons
Kraufste l. usajina, kaut to few par labbu pretti winna
apfinaaschanai darriht, bet tikkai to ween luhdja, lai Kraufste
l. no sawas puffes to pateesibu apleezina.

Tapehz semlohepejus drohschi usajinu, no Thomfona sa-
britas superfosfatu pirtk un isprohwcht, zerredams, ka tad
driht if weens pats sewi pahrtleezinasees, wai tas to
derr, jeb ne.

Ne, mihli Latweeschi, tas naw mums par frehtibu, ka
mehs paschi sawâ starpâ weens ohtru newajam.

Eduard Allunan,
faimneeks Kursemmê.

Par muhsu ortografiju.

Wisseem tantas-wihreem irr labs mehrkis, prohti
tantas labklahschana. Bet tee zeffi, pa furreem kat-
ris to dsennahs aissneegt, irr daschadi un Deewam
schehl, daudsfreis aplami un tee lihdselki daschreis nee-
negeldigi — pat skahdigi. — Kas muhsu trihs
lait'rahtus irr lassijis, tas buhs eewehrojis, ka zits
pehz ta dsennahs, zaur jaunu wahrdu taishichanu, zits
zaur daudscham wehstulehm, zits zaur dseedaschanu
pehz zihpareem, zits zaur jaunahm ortografijahm jeb

pareisi-rastifschanahm un t. pr. Zif weeglas irr
wiffas schahs lectinas tautas labklahschanas swarru-
kaufi, to schè isdibbinah negribbu. No wiffahm ta
swarrigaka rahdabs jauna ortografija, ihpaschi ta
bes dubbult lihdsffanneem. Scho tad gribbu tu-
waf apflattih.

Kad salihdsinam zittu tautu ortografijas ar muhsu
ortografiju, par probwi Wahzu, Frantschu un Kreemu
ar Latweeschu, tad gan pascham negribbetajam ja-
leezina, ka Latweeschu lihdsfchinniga ortografija ta
weeglata un labbaka no schahm wiffahm. Ja nu
Latweeschu tautas-wihri jau to labbo, kas labbaks
irr tà paschahm mahzitahm tautahm, tad tee wai
nu jau tablat „attihstijuschees,“ tà tabs, jeb no gar-
riga nespehta ischaumaläs fatihstijuschees. — Prett
scho jaunu ortografiju taggad rastihht naw nekahda
schpahse, jo „Baltijas wehstnesis,“ jauna „wahrd-
niza“ un patti Zehsu-kreises skohlmeistaru konferen-
zes komiffija to par pareisigu atsinnusch. Bet wai
tadeht jabihstahs. Redakteers warr sawâ lappâ rak-
stihht ortografiju kahdu ween winsch gribb, wai pa
wiffam bes bohstabeem. Grammatu isdewejs warr
litt drilleht, tà winnam patihht; bet ka skohlmeistari
jau nedubulto ortografiju arr par to ihsto atsinnu-
schi un peenehmusch, ta tà leeta drusku weenteefigaka
israugahs un ja-ussauz: Draugs, peeturri! Naw sa-
prohtams, ar furru prahtu winni scho jauno leetu
isdabbujusch!

Muhfu semmê mahte un wezza-mahte pee rattina
behrnus lassihht mahza, jo skohlak wirswaldschanas
littums irr, ka katram behrnam, kad besmit gaddus
wezs, waijag bes stohmischanahs lassihht; zittadi winsch
arr netohp walstskohlö usnemts, bet nahk strahpes-
skohlâ. — Abheze dubbulto, mahte un wezza-mahte
dubbulto, dehlens dubbulto, tik skohlmeistara galwa
ween ne; winnam laika deesgan dubbultohs isdihht,
un tapehz? Wai meesai par labbu? Wai garram
par gaismoschanu? Jeb wai dubbult lihdsffanni tee-
scham prett Latweeschu wallodas dabbu? Lat-
weeschi jau lahga tautina, ar winneem warr dar-
riht to gribb, ja patihht arr jaunus schohllus drih-
sumâ eelitt. Katris peekarr kaut fur humbuli; zits
no nepraschanas, zits no jaunoschanas kahribas un
t. pr. Kursch Latweets warr bes mohlahm schohs
teikumus safalassihht:

1) Wi-fas ste-les, ke-mes un ke-les irr pee sta-la,
jeb, 2) me-li we-li brauz ar ke-ru us e-li.*)

J. E.

Mehs schim brijcham ne-usnemnamees pahrt to nospreest,
furra ortografija buhtu par to labbato turrana, tapehz, ka
tahs jaunahs ortografijas ne tarra pehz sawas wihses naw
deesgan pilniga, bet tik wehlamees, ka, ja to wezzo buhs
atmeht, mums preeschâ zeltu weenu tahdu jaunu, kas pehz
wallodas littumeem un wahrdu skannahm gruntigi dibbi-
nata, tà, ka ta ne-atrastohs tahdi meeti, zaur furreem daschs
wahrs diwejadi woi arri trejadi saprohtams. Red.

*) 1) Wiffas stelles, femmes un lelles irr pee staka.

2) meli weli krauz ar keru us eli.

Waj derr, ka mahte dehlam feewu gabda?

(Pateefigs notiffums.)

Bats vrezzeju libgawinu
Tehwam, mahte nesinnobt.

B. nowadda B. fainneekam bija diwi dehli, wezzafais Mattihs, jaunafais Kahrlis. Kahrlis ismahzijas kalleja ammatu un apnehma feewu; bet Mattihs, kam mahjas kitta, negribbeja prezzetees. Lau-dis runnaja, ka Mattihsam libgawina bijuse, bet wezzakee to leeguschi, tapehz par wezzu puifi gribbejis palift. Kad mahjas wajadseja usnemt, arri tad Mattihs nedohmaja us prezzeschanohs. Saimneekam fainneezes wajaga; tapehz mahte dehlam feewu eprezjeja: pahwedda is pahnowadda Mattihsam leclu, garru feewu, kurru winsch pehz mah-tes wehleschanas apnehma. Ar sawu jauno feewu kahdu laifu padsihwojis, Mattihs redseja, ka ar to flitta istifschana. Wihs ar feewu, ta falkobt, dsihwoja ta suns ar lakki; bet mahjas netiffa nolai-stas, jo Mattihs bija gabdigs fainneeks, kas sawas tehwu tehwa mahjas negribbeja nolaiht, bet wehl jo labbaki usfobpa. Mahjas arri bija tahs labba-kahs wiffa nowadda. Nettam kahdam labbaki lauka augki isauga, nek Mattihsam, jo winsch sawas dru-was til kahrtigi apstrahdaja, ka zitti fainneeki winnu par preeffschimi nehma: kad winsch jahka seht, tad arri zitti to darrija. Tapat arri neweens isskapti rohka nenehmo, lihds nesinnaja, ka Mattihs, to tag-gad par B. fainneeku nosauza, nebija eefahzis sa-was lankas pfaut. Bet nebba tikkai schinnis dar-bos Mattihs bija teizams, arri zittadi winna mah-jas jauki apfobhtas: leels ahbeku dahrs ar saweem 50 lihds 60 bischu strohpeem mahju puschkoja. Mat-tihs bija arri isflawehts pohdetajs un drawneeks.

So plasehaki par Mattihsa mahjas usfobpschanu stahstitum, jo wairak mums winsch buhtu jaslawe, un flaweschana irr patihkama leeta; bet arri tas ja-falka, kas nepatihkams. Lai gan Mattihsam wif-sadi eefsch fainneezibas labbi weizahs, tomehr eefsch fadsihwes ar sawu feewu ta negahja. Deews winna laulibu bija swehtijis ar diweem dehleem. Mattihs, negribbedams ar sawu feewu weenumehr bahrtees, atkahwa feewai behrnu audseschanu. Behrni us-auga ta mihli Deewa lohpiini un mahte winnus wehl isluttinaja. Tehws bija labs grabmatneeks un laipns un gohdigs fadsihwe ar zitteem zilwekem; dehli turprettim til bohstereedami lassija un bija rupji puikas, ta ka neweens labprahst ar winneem negribbeja kaut kahda draudsiba celaihtees.

Dauds noschehloja Mattihsu, ka winnam neween ar nitnu feewu jadsihwo, bet ka winnam arri Deews tahdus palaihtus deklus peeschihris. Sinnams, kas to lectu smalkaki pahrspreeda, tee galwu kratija, fazzidami: „nebuhtu mahte Mattihsam nepatihlamu feewu usspeeduse, tad wifs zittadi buhtu bijis.“

Sypaschi dsihwes waktars bija Mattihsam fuhrs. Mahte, kas deklus isluttinaja, sinnaja tohs prett

tehwu usrihdit, ta ka tee tehwm neklausija un spihsteja. Nu gan tehws gribbeja ar warru deklus pee klausifchanas peespeest, bet to wairs nespehja. „Kas kohzinu nelohzija, tas kohlu nelohzih.“ Tehws ais firdschahpehm jo driht nomirra. Wezzafais dehs usnehma mahjas, jaunafais aigahja pahnowadda pee kahda mohderneeka par peena-puifi. Arri mahte sawu algu dabbuja par behrnu isluttifchanu. Dehs mahti negohdaja, brihscheem — grubstija, brihscheem effoht pehris; jo ta lai tas mahti gohda, kas no gohda nek nesinn.

Beigas kahdu wahrdu peelifschu, kas no Mattihsa dehleem isjukta. Abbi taggad mirruschi. Tas, kas mahju usnehma, padewahs dschrschanai, ar fruchtihm fashlimma un nomirra. Tas, kas par peena-puifi bija eestahjees, apfaggahs, lihds beidsoht winnu pee-nahza un us Sibiriju aissuhtija, kur driht gallu dabbuja.

Ta beidsahs B. fainneeka gimene, kas 16 augu-mos bija B. mahju walidijuse! * *

Grabmatu sima.

See Mahjas weefa drikketaja Plates kunga patlabban palikka gattawa un atkal irr dabbujama:

Pasfaules-stahstu-grahmata. Scho grabmatu stoh-lahm un mahjahm fagahdajis R. Schulz, Zelga-was Latweeschu pilssata mahzitajs. (Ar 46 bildehm.) Dhtra drikke. 1872. Wassa eefecta 60 kap.

Mihgas Latweeschu beedribas namma.

24ta Dezember — nabbaqu behrnu apdahwina-fchana pee seemas-swehtu-eglitis no labdarr. beedr. puffes pullst. 3 pehz puffed.

25ta Dezember — waktara pullst. 7½ teateris.

26ta Dezember — waktara pullst. 8 balle.

27ta Dezember — waktara pullst. 7½ teateris.

Preefschneeziha.

Mihgas Latw. labdarrifchanas beedriba

firsniigu pateizibu falka wiffem teem mihkem zilwezibas draugeem, kas ar sawahm dahwanahm apdahwinajuschu muhsu seemas-swehtu egliti nabbaqu behrneem un bahri-neem par labbu. Kas schehlaitibu darrijuschu, tee schehla-sibu eemantohs un sawa laita no ta Kunga muttes dsir-dehs tohs wahrdu: „Ko juhs weenam no manneem wifs-masakeem brahkem darrijuschu, to juhs in an essat darri-juschu.“ Latw. labd. beedr. preefschneeziha.

Pawassaras beedribas lohjekli

teel luhgti, 31ma Dezember pullst. 1 puffedena fanahst pee rehkeno fanemfchanas un liffumu ieddalifchanas.

Chr. Vange.

Missejes.

„Mahjas weefa“ 49ta nummurā, appalsch wifstrakta: „Kas us Mihgu brauzoht fapeefibwo,“ 390ta lapp. puffe, dhra slelja, irr is-sinnobt, ka itary Wimbas- un Wentfchu-teeegu weens enturis schabja jeb sibwa atrasts, kas lihds pirmam Janwarim dabbujams, ja ar flaidrahm peerahdischanahm to par sawu ibpashumu warr apleezinahst.

Bet kad nu wai zaur redalijas jeb sezzera (driflu-falizzija) misse-fchanohs ne maj naw teits, tur tas atradums dabbujams, — tad taggad nu pasinnoju, ka to warr dabbuht — ta jau teits — lihds pirmam Janwarim: Triates Jaun-Bitterneel mahja, pee walts wezzata, P. Gaijs. Fr. Merg.

Atbidedams redaktehrs: A. Leitan.

Sluddinaschanas.

„Terribas beedriba“ istaifjhs saweem beedriem tai 26. Dezbr. 1872 weefibas walfaru ar dfeebafchanu un danjoschanu, Abgelstalnä, Stubre l. restaurazija. Billetes dabbutjamas pee preefschneefteem. Preefschneeziba. 1

No Wehler (heb arr Medefkas) pagosta-waldischanas teel sunams darrichts, la 5. Janwar n. g. tiks schijs walstis rekrufschu lobfeschanu noturreta, un turklohi teem 1mä lobfeschanas-klassä pederrigerem puifchrem usdohts: 1) peeminetä deenä Reiseristlas I. Nibgas draufes-kefas nomina (Behterburgas Ahr-Nibgä, Kalku- un Ritter-eelu stubri) us lobfeschanu fanahlt, 2) libbs tai deenai to sinnamu rekrufschu noudu famalsabt un 3) pee laifa wezzuma-sibmes, tam iads wehl truhlt, atfuhlt, heb lobfeschanas-deenas ribtä lä wiffbeirfamä terminä — Tee pagosta-stribwera, G. J. Rigly, Behterburgas Ahr-Nibgä, Bekker-eelä N 5, peenest.

Wohler pagasta-waldischanä, 20lä Dezember 1872. A. Grünberg, pag. wezz. G. J. Rigly, pag. str.

Latweefchi, kas griibetu par strahndeekeem aiseet us Kreewu-femmi Minstas gubernija labtä muifschä, fur tee prett algu, rentes-wietu woi dšimru femmi warr tarüu dabbut, tee warr reetiltrees Deelas-Zumprawmuifschas (Nibgas aprinkl) muifschas waldischanas un Lihwes-muifschä (par Lihwes-m. statšonu) pee turrenes stadresta Ahrquf.

Labbi kalpi un 2 brangas mohderes warr 60 weifas no Mastaras weetas dabbut un tats tuhlt arri usnem. Kalpu lohne 10—12 rubl. par wehnesi; zella-nauda teel, ja waijadšiga — dohia, bet pamajam atrehtinajama; mohderes lohne 45—50 rubl. par gadu libbs ar pahritllu, zella-nauda par brikwu. — Tuwalas sinnas Karlihnes- (wezzä Mirronu-) eelä, N 2 sehtä.

No Sallas muifschas pagosta waldischanas, Nibgas rabts ihpaifchuma opitli, tohp zaur scho isfluddinabts, la šchi ruddena leddus-eešchanas laikä, Dabit eferä

Diwi bruffu plohisti,

wuens 22 un ehtris 18 bruffu leelumä, ar dšel-schu fleubwehm fastiprinati. šakeriti tappuifchi, kuruš tad teš, lam tee ar flaidrahm paraboifchanahm peederrigi, šcheitan prett tširina atlihdšinaschanu warr fanent.

Sallas muifschas pagosta waldischanä, 15tä Dezember 1872.

Pahrwaddaschanahs.

Saweem mihleem dorka-dewejeim un zitteem gehdajameem laudihm te dorru sinnomu, la sawu darba-weetu no Šahrnu-eelas N 25 us

Marstall-eelu Nr. 12

fowä pašhä mabjä esmu pahrwaddajis. Pateil-dames par to wezzä weetä man parohditu uetiz-žibu, luddsu, lai to taggad arri šhinni jaunä weetä man ne-atrauj.

D. J. Franz, atfleghu laleja meifkers.

Saweem draugeem darru sinnamu, la esmu etaišijis jannu bohdi pee Zuhlgalwas krohšineela Blohmes walstes, Smiltenes draufje. Pee mannis warr dabbut wiffadas bohdes prezjes, täwat arri ahdas preefsch wiffadas bohdes prezjes, un apfohlu saweem irjejeim pahrdohbt par wiff-lehtalo jennu.

D. Krejs. P. Rosenfeldt. 2

Behrsementes muifschä (Dobles dr.) teel weena puifmuifschä ar 30 p. tih-ruma un 140 p. uppes plawahm no 23. April 1873 isrenteta. Škaidrafas sinnas pee muifschas wald. far statšion Kurtenhof. 3

No jensares atrehtlehtä. Nibgä, 23. Dezember 1872. Drillehtis un dabbutjamas pee dšilchu- un grahmatu-drillehtaja Ernst Plates, Nibgä, pee Behtera-bas-

No Lubbert-Kenzenmuifschas walstis-waldischanas teel wiffi abrupus schahs walstis dšihwodami šchejeenes walstis-lohzehtl usajinati, tai 28. Dezember f. g. šchejeenes walstis-mahjä fanahlt famas malfeschanas nolihšinaht. Šahä arri tiks par daschahm walstis darrifchanahm pahrrunnahts, jewifschki par nahlamu rekrufschu-lohfeschanu un teem lohfejameem tas lohfeschanas-termins tiks sinnamš darrichts.

Lubbert-Kenzenmuifschas walstis-waldischanä, Sible mahjä tai 4. Dezember 1872. 1

Schepelera fabriki, Irgis-zeemä, warr labbi mahžiti plibšha wehweri pastahwigu un labbu darbu atraft. 2

Mabžellus jawä stohlä usnemmu ikdeenas lihds pulstien 1.

Šklototajs Pšüner, Ahr-Nibgas Kalku-eelä N 4, pee Wehemanna d.

Weena mahja ar 3 wuhru-w. dabřa-unplawu-femmes irr pahrdohdama Kengeraggä pee 1ltas dšel'zella pahrbraufschanas wee. as. Japeteizahs pee mahjas fainnezes Gallert. 2

Weena muifschina teel tuhlin, woi arri no 1ma April 1873 isrenteta. Pašhat muifchelei irr 3 kurrinami dšihwolki, štalli, lauki un plawa. Škaidrafas sinnas iedohs Nibgä, Kemmerel-eelä N 6, Zürgensfohna dšehreenu bohde. 3

Tas pee Gaujenes pilsmuifschas peederrigs Leijas-Irohgs, pee šchoffesjas, teel us wairal gabdeem isrentebts. Tanni Irohgä warretu itt labbi etaišijht bohdi un majes-žepschahu, zaur to rentineelam buhtu weegla un labta pelna. Škaidrafas sinnas pahr to wiffu warr dabbut pee Gaujenes-Indrikmuifschas rentes-lunga. 2

Manna jau 17 gabdus pastahwejuse pulstienubohde wairs naw Šahrnu- un Kalku-eelu stubri, bet Šchufnu-eelä N 2, weenu treppi augšhä, la oħra mahja no Kalku-eelas un te peetahwaju gehdajameem pirjejeem jawu leelu krahjumu

feenas=, galda= un keshas= pulstienus

par lehtu turgu un galweju us 2 gaddeem, la rikšigi ees.

Pulstienu fet-išifchanas teel ahtri, lehti un labbi isdarritaa.

Pulstienu-taiftojs W. Rosenthal, Šchlubnu-eelä N 2.

Saveem mihleem andeles-draugeem Widsemme un Šursemme zaur scheem rakfleem darru sinnamu, la pilšfehtas Kalku-eelä N 22 esmu etaišijis pulstienu andeli un te ar opgolwofschanu us 2 gabdeem reedohwoju feenas-pulstienus no 1 1/2 rub. rešah-lohi un keshas-pulstienus no fudraba no 8 r. sableht un šeltakeshas-pulstienus no 20 r. šahf. Bes tam wehl pahrdohru wiffadas pulstienu kebdes no brontfes, tebronda, ihsta talmi-selta, kas melnas nepaleft, pulstienu atfleghas no talmi-š.ito, tebranda un itini lobbas fudraba ih-fahs un garrabs lehdes, rikšigi štempeletas. Arri wiffadas šataifšchanas pee feenas- un keshas-pulstieneem ar galwofschonu us 2 gaddeem us-nemmožs par lehtu mahfu.

S. H. Fontaine, mahžihš pulstienu-taiftojs an lohpmannis.

Seena reddeles

preefsch turgu-štaktem un ebraufschanas-weetahm warr dabbut piht turgu-šfunstneeku mahjä (Circus) us femmes-turgus plaitšha.

Es dšiwwoju Behterburgas Ahr-Nibgä, Kalku-eelä N 50a, pohneekmeifstera Hoffmannu mahjä, blakkam Saizowa behdei. 2

Leopold Haken, mahžitajs.

Jauna bohde!

Zaur scheem darru sinnamu, la es šah Nibgä, Sinder-eelä Nr. 15, esmu etaišijis un baggati peepildijis weenu galanterijas un šihlu-prezzu bohdi, fur wiffas prezjes no eefsch- un abřemju labbakeem fabrikeem teefscham esmu fagahdajis.

G. Schönfeld, Nibgä, Sinder-eelä N 15. 3

Prifchus

preefschu zeekurus

ar sehtlahm pehrl, par 50 lihds 60 kap. puħru

S. Goeqjingers, šfunstes un andeles dabřfneers Koby-eelä N 5, blakkam Mentjendorfa bohdei. 5

Spalwas un spalwu duhnus, lä arri maifu drebti un trinnifchus maifus par labbu turgu pehrl 2

Albert Drescher,

Šelgawas Ahr-Nibgä.

Preefsch putnu mihlotajcem.

Šmallatohs Augšch-Šarzeschi Kanarijas-putnini, t-ħwini un mohitites, us ihfu laiku preefsch pahrdohšchanas nolikti masajā Jaun-eelä, Meinhardta weefu-nammä.

R. Engel.

Šttin lehti

warr ikdeenas šolmu-krešfus, šaufus ehweletus un šrunderis deklus dabbut piht pretti Wehemanna dabřam, tai jaunmohdes teatera mahjä (Varieté-Theater).

Wiffu-labbako, dubbulti škaidrotu, gaischi begdamu

petroleumu

24 kap. par šohpu, wiffu-labbako liqroang (šchandorin) 33 kap. par šohpu, kaffeju, žukturnu, rahjen-elji u. t. pr. par to wiffulehtalo turgu warr dabbut pee

P. Bornholdt un beedr, Zuhlu-eelä N 25 (pee Zuhlu-wohrteem).

Latweefschu teaters.

Pirudeen, 25. Dezember 1872.

Prologs,

Augsti weefi.

Žohš weenä zehleena.

Nakts fauzes.

Žohlu lugga weenä zehleena, latw. no R. Kaining.

Weitschinas šapnis.

Šchetras dšiwwoškas biltes.

Šesahlumš pulstien 2 1/2 walfarä.

Trefschdeem, 27. Dezember 1872.

Šchuhpu Behrtulis.

Žohlu-lugga 3 zehleendš v. Stendera, preefsch štattimes pah-taifita no Adolf Alunan.

Šesahlumš pulst. 7 1/2 walfarä.

Billetes preefsch abhahm izrahdišchanahm dabbutjamas Latweefschu beedribas nomnä un brahlu Buřch grahmatu bohde.

Peeltdeenä, tai 15. Dezember f. g. tappe pel-lehtis širgš, 8 gabdus wezz. Nibgä pee leela pumpja šagš. Kas Uegtille sinnu dohs, dabbutš pateizibas algu.

No jensares atrehtlehtä. Nibgä, 23. Dezember 1872. Drillehtis un dabbutjamas pee dšilchu- un grahmatu-drillehtaja Ernst Plates, Nibgä, pee Behtera-bas-

Sluddinafchana.

Peßj

Rihgas-ahrpilsfebtu

ugguns = apdrohſchinaschanaß beedr.

general-fapulzes noßpreeduma no 6. Nowember f. g. irr preelſch 1873 gadda bes tahß gaddſahritigas eemalfafchanaß, wehl ohtra til pat leela wiſſeem peedallita dalka klatß japeemalfa.

Rihgã, Nowember mehneß 1872. 1

Beedribas pahrwaldiba.

No Beßfu pilsmuiſchas pagasta waldifchanaß teel zaur ſcho wiſſas polißejas laipnigi lubgtas, teem pee ſcha pagasta peeraßſtiteem I. un II. lohſefchanaß ſchlißrã buhdameem pagasta lohßeeltem us to zeelchato peefohdinahß ta teem pahcheem pee liſtumigas ſtrabpes tanni Stã Janwar 1873 gadda pulßten 8 no rihã Beßfu pilsmuiſchã pee rekrufchu lohſefchanaß un preelſchlaikã pee ſchibß waldifchanaß deß nolihofinaſchanaß wehl nenomoffatu pagasta norohſchanaß lihpß ar wezuma ſihnehm jateel.

Beßfu pilsmuiſchas pagasta waldifchanaß, 2trã Dezember 1872. 1

No Meiermuisſchas pagasta waldifchanaß teel zaur ſcho wiſſas pilßfehtu, muiſchu un pagasta polißejas padewigi lubgtas, teem pee ſcha pagasta peeraßſtiteem, rekrufchu gaddõs buhdameem pagasta lohßeeltem zeelchi peefohdinahß, ta teem pahcheem tanni Stã Janwar 1873ſchã gaddã pulßten 8 no rihã Beßfu pilsmuiſchã pee rekrufchu lohſefchanaß un deenu preelſch tam, taß irr tanni 8. Janwar 1873 g., pee pagasta wezjaka Ohlup mahjã deß nolihofinaſchanaß pagasta nodohſchanaß beß atraufchanaß jaſanahß irr. 1

Meiermuisſchas pag. wald., 6. Dezember 1872.

Beßfu mahjita pagasta waldifchanaß ußaizina wiſſus ſchibß walßs rekrufchu gaddõs ſtahwedamus walßs lohßeeltes tai Stã Janwar 1873 gad. pulßten 8 no rihã Beßfu pilsmuiſchã pee rekrufchu lohſefchanaß til un tai Stã Janwar 1873 gad. ſcheit pee pagasta waldifchanaß ſapulßzeerß, ſawas mafafchanaß nolihofinaßht. 1

Beßfu mahj. pag. wald., 6. Dezember 1872.

Kahrla muiſchas

pagasta waldifchanaß ußaizina wiſſus pee ſchi pagasta pederrigus pirmã un ohtra lohſefchanaß klaffe ſtahwedamus puiſchus pee rekrufchu lohſchu wilſchanaß un ſawu gaddſahritigu mafafchanaß nolihofinaſchanaß tai 3ſchã Janwar 1873 Kahrla muiſchas pagasta mahjã fanahß. 1

Kahrla muiſchã, tai 4trã Dezember 1872.

Kad Maß-Salozjas draufes daktera dñhwojama ehta Waltenergu muiſchã pahrbuhwejana, tad tohp buhrmeiſteri, luri tabdu darbu unemant gribbetu, ußaizinati, 4trã Janwar 1873 pulßten 10 preelſch pufßoenaß Jaun-Altß muiſchã pee draufes preelſchneela fanahß, lur taß darß torgã idohõs tilß. Teß iduramius darbus warc ee-preelſchi Waltenergu muiſchã draufes dakterleelkunga redſeht dabduht. 1

Jaun-Altß muiſchã, 7trã Dezember 1872. 1

R. Daulberg, draufes preelſchneelß.

Bour ſcho daru ſinnamu, ta es Rihgã par

adwofatu

uß dñhwi nomeiteeß. Manß dñhwoollis atrohdahß

Kalku-eelã Nr. 19.

Joh. Einberg,

hofgerihts- un rãhradwofatã. 1

Ruplas-muiſchas lauſtawes pee Beßfu irr weenumehr dabdujami: loht par 4 rubli r. laßu, krahßuß-alminus par 5 rub. f. aßi un muhra-alminus par 1 r. 50 l. 2

Leepajas komerz-bankas waldifchana

malſa rentes par

Geeliffumeem:

- a) par 100 rubleem, taß us pagehſefchanaß latrã laikã atmalfajami, 3%¹⁰ proz. jeb 1 lap. par 100 rubl. uß deenu;
 - b) par ſummahm, us neſinnamu laiku eemalfahß un 7 deenas peß ußfajiffchanaß atpalkat malſajamaß, 4 proz. par gaddu;
 - c) par ſummahm, taß eemalfataß, taß eemalfataß us zeetu terminu no 3 lihpß 6 mehñ. à 4%¹⁰ proz. par gaddu;
 - d) par ſummahm, taß us ilgaku laiku nodohõs prett bankas-ſcheinehm ar luponeem, taß 12. Juni un 11. Dezember latrã gaddã ja-iemalfa un 3 mehneſchus peß ußfajiffchanaß atpalkat malſajamaß, 5 proz. par gaddu;
- Banka arri peeneem uß rehſineem un atlihpõfina 4 prozentes.

Ußdeumum teel dohti:

- a) uß prezzu kihilahm, par 7%¹⁰ - 9 proz. par gaddu;
 - b) uß naudas papihreem par 8 - 9 proz. par gaddu;
 - c) welſes lihpß tahtalai noſajiffchanaß teel peeneemß us 8 - 9 proz. atrehtinaſchanaß par gaddu.
- Banka nemum pretti uß paglabſafchanaß naudas papihrus, wehrtas leetas re. par maßu atlihpõfinaſchanaß un bes ta ußnemmahß no teem uß paglabſafchanaß dohteem naudas papihreem, tohs peederigus luponeß, tam laihß pagallam un rentes prett 1%¹⁰ proz. atlihpõfinaſchanaß, eelaffeereht. Kuponi no Kreemu walßs leenejumeem, no Kurjemmes, Wiſſemmes un 3ggaunijas kihilu-grahmatahm, komunal-leeneſchanaß un no waldifchanaß apgalwotahm ahjijahm, teel jau preelſch iemalfafchanaß laika atrehtinatias un wiſſi kuponi un ahjiju rentes eelaffeereetas. 2

Kreemu = Latweefchu = Wahju

Wahrdniße,

idohõta no tautas-aggaiſmofchanaß-minifterijaß.

Malſa 1 rubl. 50 lap.

Pagasta preelſchneeli, ſkoblotaßi un attal pahrdweji, taß wairat grahmataß us reißi pirl, dabdu par lehtalu zennu pee

J. Denbnera,

grahmatu-bohde Kohp-eelã Nr. 3. 1

Teel, taß pee Maß-Solozjas draufes daktera dñhwojamaßehßas pahrbuhweſchanaß Waltenerga muiſchã — wajjadfigu materiala veeweichanu us-nemt gribbetu, teel ußaizinati Stã Janwar 1873 pulßten 10 preelſch pufßoenaß Jaun-Altß muiſchã us torgu fanahß. 1

Jaun-Altß muiſchã, 7trã Dezember 1872. 1

R. Daulberg, draufes preelſchneelß.

Alnus-bruhis,
Jaun-Bilſtas muiſchã, Smilteneß bajnijas dr., irr rãdãt us renti dabdujameß. Klahatalas ſinnas pee muiſchas waldifchanaß Jaun-Bilſtas muiſchã, pahre Wolmari. 1

Suntafchu 3 gangu uhpens-ſudmaltaß no 23. April 1873 irr iderentejamaß. Staidrakas ſinnas pahre to idohõs latrã pirm-dienã Suntafchu muiſchã. 1

R. L. Antipowa papihru-fabriki, Romanowka-eelã pee Kurmanowa dambja, teel wiſſadaß luppatas pirtas par dahrgako zennu. 1

Es dñhwoju Behterburgas Abr-Rihgã, Kalku-eelã Nr 50a, pohoneelmeiſtera Hoffmanna mahjã, blakam Saijowa beßdei. 1

Leopold Haken, mahjitaß.

Weenas labbã wecã buhdamaß Hollandeeſchu webja-ſudmallaß, tam trihs gangi un klatß dñhwojama mahja, dabſa ſemme un zitti peederumi, teel pahrdobtas par 3000 rubleem. Klahatalas ſinnas idohõß H. Ede, Steg-eelã Nr 3. 1

Ritter-eelã teel pahrdohõta grunte, taß 300 aßis leela. — Staidrakas ſinnas pahre to idohõß Ritter- un Schydu-eelãß ſupri 95, Zahlites mahjã. 1

Ittin labbus gipſchus

peefohlam wiſſeem ſemmes-lohpjeem no tahm jau daubſeem paßihſtanahm Wiſſas muiſchas gipſchu dohpbehm, Balmares drauhje, 1 werßi no ſchoſſejas gaujas tilla, par to paſchu agralajo zennu (40 lav. f. par birlawu), ta arri preelſch mafalahm ſaimneeßidahm jau ſamaltas mittõß par 45 lav. ſudr. pudru eelſch Widijas dſrenawahm, 3 werßes no gaujas tilla, us ta leeljehta, taß eet no ſchoſſejas us Silſchneem un Mabilo muiſchu. 1

B. Souner un beedr. 1

Wiſſina beßmeri,

ar Rihgas rahtes un augſtas krohna waldifchanaß ſchmi apdrohſchinati, no 5 lihpß 140 mahzinu eefwehruma un arri tahbi, us kurreem lohtes noſweramaß, lohti derrigi preelſch ſaimneeßibas, teel wairumã un maßumã pahrdohiti un neween ta pirzeja wahrs ikweenam beßmeram par welti wirju ſiſte, bet arri weena pee Grift Plates driſketa us 1873 gaddu gelbige Widjemmes laika-grahmata klatß dabwinata, tai

wiſſu-wezjakã un gruntigã

J. Redlich

Engliſchu magafiñne, Rihgã.

Sluddinafchana.

Us ſcha gadda ſeemas-ſwehiteem, nahkſohã jaunã gaddã, preelſch kahſahm, krißtibahm un laika-metteem tee wiſſu-labbateer ahſemmes wiñni, ta: rums, konjakt, aralk, ſarkans un baltais wiñns, ſchampanjeris, pohriteris, biſchofs un wiſſi zittabi dſehreeni, no tahm wiſſu-ſpehzigakahm un arriſan weeglalahm ſortehm, irr atrohnam un teel wairumã un arri maßumã eelſch puddelehm pahrdohiti tai wiſſu-leelalã L. Lundmanna Baltijas dſeedataja wiñna-pagrabã un irr wehrã leſamß, ta Lundmann kungs, patß kiperis jeb wiñna-ſinna-tojs buhdamaß, ſchinni gaddã Ungaru, Italijas, Spaneeſchu, Portugalas, Frantschu un Englands ſemmi apmelletams, minnetu ſemju wiñnus eelſch wairuma, pilnã ſpehã eepirjis un par lehtalu malſu ſpehã pahrdohiti, tãndehlt aizinan un luhpſam wiſſus ſawus draugus, andelmannus, krobſeneelus un ſemmes gruntineelus, ſawas wajjadſibas eepirt muhſu Baltijas dſeedataja wiñna-pagrabã pee 1

Lui Lundmann un bdr.,

R. Schweinfurtha nammã, blakam J. Redlich t. Engliſchu magafiñnei. 1

Seelakais krahjums Schuhjamm maschinu

preeksch strohdereem un t. pr. no 65—100 rubl. f. un masakas ar rohku greeeschamas par 35 rubl., ka arri preeksch fainneezehm no 16 rubl. fudr. sahloht. — Par wiffahm maschinehm mehß wairak gaddus pilnigi galwojam un peesubtam bez malfas us pagehreschanu zenna-rabbitajus ar bildehm.

Dühr un Zimmerthal,
Rihgä, leelä Smiltsu-eelä Nr. 7.

Saweem draugeem darru sinnamu, ka esmu ertaisijis jaunu bohdi pee Zuhlgalwas krohdsi-neeka Blohmes walsteß, Smilteneß draudse. Pee mannis warr dabhuht wiffadas bohdes prezjes, täpat arri abdas preeksch wiffadahm wajjadsihahm, un apfohtu saweem pirzejeem pahroht par wiss-lehtato zennu.

D. Krejs. 1
P. Rosenfeldt.

Behrsmentes muishä (Dobles dr.) teel weena pufsmuisha ar 30 p. tih-ruma un 140 p. uppes plawahm no 23. April 1873 isrenteta. Staidratas sinnaß pee muishas wald. par station Kurtenhof. 2

Weena muishina teel tuhlin, woi arri no 1ma April 1873 isrenteta. Paschat muishelai irr 3 lurrinami dshwolk, staki, laufi un plawa. Staidratas sinnaß isdohß Rihgä, Kemmeret-eelä N 6, Zürgensohna dshreenu bohde. 2

Tas pee Gaujenes pilsmuishas peederrigs Leias-krohgß, pee schoffjas, teel us wairak gab-deem isrentetis. Tanni krohgä warreru itt labbi ertaisiht bohdi un malfes-zeppichanu, zaur to rentineelam buhtu weegla un labba pelna. Staidratas sinnaß pahre to wiffu warr dabhuht pee Gaujenes-Indrikamuishas rentes-lunga. 1

Saweem mißteem andeles-draugeem Witssemme un Kur-femmie zaur schiem ralfsteem darru sinnamu, ka pilskelhtas Kalku-eelä N 22 esmu ertaisijis pulstenu andeli un te ar appalwoichanu us 2 gab-deem peedahwaju feenas-pullstenuß no 1 1/2 rub. eefah-loht un fechas-pullstenuß no fudraba no 8 r. sahloht un feltalechas-pullstenuß no 20 r. fahf. Bes tam wehl pahrohtu wiffadas pull-stenu lehdes no brontses, tehrauda, ihsta talmi-selta, kas melnas nepaleel, pulstenu atflehgas no talmi-selta, tehrauda un ittin labbas fudraba ih-fahß un garrabß lehdes, riltigi siempeletas. Arri wiffadas fataihsichanas pee feenas- un fechas-pullsteneem ar galwoichanu us 2 gabdeem us-nemmoßß par lehtu malfu.

S. H. Fontaine,

mahzihts pullstenu-taisitajs un kochymannis.

Jauna bohde!

Zaur schiem darru sinnamu, ka es fahd Rihgä, Sinder-eelä Nr. 15, esmu ertaisijis un daggati peepildijis weenu galanterijas un sihku-prezju bohdi, tur wiffas prezjes no eekß-un absemtju labbaleem fabrikeem teescham esmu fagahdajis.

G. Schönfeld,
Rihgä, Sinder-eelä N 15. 2

Spalwas un spalwu duhnus, ka arri maifu drehbi un trinnischus maifus par labbu tirgu peht.

Albert Drescher,
Selgawas Uhr-Rihgä.

Ta ugguns-stahdes apdrohschinaschanas beedriba „Salamander“

tam grunts-kaptahls 2 miljonus rubtu leels un wehl labbi leels ihpafchs bruhka kapitahls, apdrohschina prett ugguns-stahdi Rihgä un ap Rihgu mahjas, fabrikus, pezjes, mehbeles jeb mahju-leetas un wiffadas lustamas un nelustamas mantas zaur sawu apstiprinatu weetneelu

A. Bergengrün,

tam kantoris irr leelajä Muhl-eelä (Rönchsstraße) N 15, 1 treppi us augschu, blattam muitas namimam un pretti Don-basnijai, Rihgä.

1871ma gadda

ihstee Kreewusemmes fektaru-wihnuß

no baschadabm fortehm pahroht par 35 lihßß 85 kap. pudbeli un muzzäs spannu wihje par tahdu tirgu, to malfu, tad leelistam eepeht,

C. W. Schweinfurth,

pretti behrsei un Uhr-Rihgä, Sudmollu-eelä N 47.

Peesihm. Tahda patente, kas wehle ar Kreewijas wihneem us semmehm andeleht un to bribu turpat dsert woi aiseht, malfu lihßß ar tabatas sihmi 8 rubl. — Bes ta wajjadsiß krohdstneeleem woi zilteem us semmehm dshwodameem, kas grihb us semmehm andeleht ar Kreewijas wihneem, wajjag no jawas muishas waldichanas at-lauschanas-sihmi peeneht. Andelescheine, tur tahda wehl naw, malfu 15 r. par gaddu.

Schjesmuishä pee muishas-waldichanas irr pufsgrandu-weetas isdohdami.

Prifichus

preeschu zeekurus

ar sehlabm peht, par 50 lihßß 60 kap. puhru

G. Goeggingers,

stunstes un andeles dahsneeks Kohn-eelä N 5, blattam Wentzendorfa bohdei.

Tai isflaweta

wihnu-pagraba,

Stahl-eelä pee rahtuscha,

pee

Robert Taksch un beedr.

Rihgä,

kas jaw no 1844 g. pastahm,

teel pahrohts par taisnu un lehtu malfu, pa leelahm un masahm dallahm, wiffadas wihna fortes, täpat arri schampangeris, rumma un ihstais Englandes pohrters.

Schepelera fabrika, Ilges-zeema, warr labbi mahzilt plihfcha wehweri pastahwigu un labbu darbu atraß.

Eduard Frobeen,

Rungu-eelä Nr. 6, prettim Wialo-schewa bohdei,

peedahwa sawu leelu krahjumu schujamu maschinu preeksch mahjas wajjadsißas, dahmu strohdereem, wihreschu strohdereem, kurpneeleem, zeppurnee-keem, fedlineeleem u. t. j. pr. Ihpafchi luhßsu eewehroht tahß ihsten labbas

pateefas Amerikaneeschu Singer schujamas maschines,

par to zennu no 70, 75, 95 un 110 rubleem, un irr tahß paschas fahd itt pee mannim etlas dab-bujamas. — Pamahzichana ka winnas bruhle-jamas un eepalkaschana par welti. Galwoichana par winnu lobbumu un ilgu stiprumu. Labbaka maschinu-bohnwilla, -deegß, -sihßes, -addatas, -ella.

Ungurmuishä,

Straupes draudse, irr taggad lobti stiprid un lihri pahewillts foiktus, brandwihns un ar wiffadi schellini, staraja woeka papitnam pirkt dabujami.

D selfsnite.

(Herrmann Schmid.)
(Statt. Nr. 43. Beigumk.)

Pa tam starpam arri Stasi un Mahrzis bij fatikufchees.

Stasi: „Man ar tew' jarunna. Tas ta newarr palikt starp mannim un tewim. Tadeht man no tew kas jalubds. Dohd man to dohsiti ar to pufsrubli. Klau! es tewim netaisnibu esmu darrijuſi. Es esmu lepna un spihitiga prett tewim bijuſi. Bet es uſ preeſſchu ta negribbu buht. Es gribbu ta iſturretees, ka tas reebigs pawahrds mannim wairs negeldehs. Wai mannim nu dohſi, ko luhdsju?“
Mahrzis: „Kad tu ta runna, tad mannas duſmas kuhſt ka ſneegs pawaffara. Bet to dohſiti ta tewim newarru doht. So es esmu ſwehrejis, ka to wiſſu muſſcham nehſaſchu un zittam neweenam nedohſchu ka —“

„Ka ſawai bruhſtei,“ — ta Stasi fazzija ar trihzedamu balſi — „es ſinnu gan, tehws mannim to fazzijiſ. Bet iſhti tad tewim mannim jadohd ta dohſite. Es gribbu tawa bruhſte buht!“

Mahrzis: „Stasi, wai ſapnoju jeb wai manni gribbi ſohboht? Wai teefſcham uſ manni tauna neeffi? Wai teefſcham tu manni warretu mihtohht?“

Stasi: „No wiſſas mannas ſirds, lai gan ſchai mihleſtibai ſtipri esmu pretti turrejuſehs. Tu manni effi pahrwahrejis, ka mannim tew jamihſto.“

Mahrzis: „Un tu manni effi pahrwahrejis. Tu manni effi apbuhruſi no pirma azzumirſla. Bet wai tad tas teefſcham warr buht, Stasi?“

Stasi: „Tad ſlatt, netizzigais Tohms, ſchè uſ mannu zeppuri. Tè wehl peeſtiprinatas tabſ pufkes, ko mannim effi neffis un beſdibbinà eemettis. Es tabſ atkal rohkà dabbujuſi un pee mekleſchanaſ gandrihſ gallu esmu dabbujuſi!“

Mahrzis: „Un mannas pufkes tu nehſa uſ zeppuri? Ja, tad tabſ dohſites mannim wairs newaijaga. Tè, panemm to!“

Wiſſch to dohſiti gribbeja nonemt. Bet Stasi winnam leebſa:

„Paturri, to wehl kahdu brihd'. Mums papreeſſch ar tehwu jarunna. Kahſu deenà dohd' mannim to dohſiti!“ —

9. nodatta.

Tehws iſhtenà laika peenahza klahſt, ta ka winnu ſarunnafchanaſ gallu warreja dſirdeht. Mahſa winnam ſtahweja lihdsahs.

„Woi ta?“ — ta wiſſch iſſauzahs — „Tu, tas balku zirtejs un Tu, ta wiſſbaggatata ſakenawas gruntineeka weeniga meita? Weens ſweſchajſ un weena ſakenaweete? Tas newarr buht!“

Dht'reiſ ſchahwa ar leeleeem gabbaleem, par ſihmi, ka kehniſch ſwehtku plawai turwojotees.

„Es eemu, tapehſ ka man ja-eet,“ — ta Mahrzis — „es tewi nebiſtohs, Biſchufaln. Es no ta-

was meitas ne-esmu biſjees un ta taſ irr ſwarri-gahſ grauds ne ka tu. Ta trahpa labbal' ar ſawahm azzim ne ka tu. Es eemu, bet es nahku atkal atpakkat un tad laikam gan zittadi runnaſi.“

Stasi: „Ja, Mahrzi, eij un nahz' atpakkat un ja tehws zittadi nerunnahs, es teefſcham nebuſſchu zittada. Es pee tewim paleeku, kaut arri mannim tawas wezzas mahſtes buhdinà buhtu jadſſiwo.“

Wezzajſ: „Gan redſeſim, kurſch kungs eefſch mahjas irr!“

Babbe: „Ne wiſ tu. Tewim nepaliſſ tas pehdigais wahrds. Tawai meitai irr tas ſpehſs, kaſ mannim preeſſch 30 gaddeem nebij. Winna aiſcet un es winnai eemu lihds. Tad tu warri prohweht, ka tas buhs, kad weens patſ palikſi Biſchufalnà. Tew par to buhtu japreezajahs, ka weens gaddijees, kaſ no ehſſchku ſehtas nelizzees baiditees.

Un wehl weenu leetu tewim gribbu teikt. Ja gribbi, ka tewim peedohdu, tad ſalki: Ja. Es no ta laika par mannu jaunibas draugu neweenu paſchu wahrdu nebiju dſirdejuſi. Bet ſchodeen winnu esmu redſejuſi ka wezzu waſanki. Tabds wiſſch zaur tewim palizzis, brahl'. Tu winnu un manni nelaimigu effi darrijiſ. Ta tewim irr leela naſta. Atweeglini ſewim ſcho naſtu un ſalki: Ja. Zittadi muſſcham kohpa wairs nebraukſim uſ ſakenawu!“

Semneekſ neko neſazzija un duſmigs uſ kehniſa telti gahja. Tur, ta wiſſch dohnaſa, buhs ta wiſſlabbalaja ſtattifchanaſ. Tas gan arri bij teefa, bet wezzajſ neſinnaja, ka laudim ta weeta preeſſch telts bija aiſleegta. Kamehr wiſſch tur wehl gribbeja eeſpeeſtees un ar teem ſaldateem, kaſ telts preeſſchà wakti ſtahweja, ſtribdejahs, treſchoreiſ ſchahwa ar leeleeem gabbaleem, par ſihmi, ka kehniſch pee telts atbrauzis.

No wahgeem kahpdams kehniſch eewehroja tohs 3 ſemneekſ un weenam fullainim pawehleja, lai tohs tuwal' peeweddohht klahſt pee telts.

Swehtki nu ſahlahs. Par wiſſeem zitteem ſpihdeja tee ſtrehneeki, wadditi no ſawa preeſſchneeka, muſſu Mahrza.

Kehniſch Mahrzim likka preeſſchà nahſt un ar winnu ſarunnajahs. „Wai ſewim jau bruhſti effi iſmeklejiſ?“

„Ja, kehniſa kungs!“ ta Mahrzis atbildeja, uſ to puſſi ſlattidamees, kur Stasi ar tehwu ſtahweja.

Kehniſch: „Wai ta tawa bruhſte? Ta teefſcham irr daita meitina! Un kad tad buhs kahſas?“

„Tas deemſchehl wehl nau ſinnams,“ ta Mahrzis un Stasi ka ar weenu mutti atbildeja. uſ ſemneeku ſlattidamees, kam nelabbi ap ſirdi bija un kaſ ſawu zeppuri weenumehr apfahrt greeſa.

Kehniſch: „Tas gan laikam tas tehws un pee winna tas ſtahw, kad Zuhſu kahſas buhs? Tad nu ſalki, wezzajſ, kad buhs kahſas?“

Wezzajſ: „Ja, redſat, zeenigs ſchebliſſ kehniſa kungs, ta leeta nau wiſ til glumma. Tew jaſinn,

ka es esmu tas Bischufalns no Sakenawas un ka schis irr tas Plohtu Mahrzis no sweschas draudses. Un tas wehl muhscham nau notizzis, ka weens sweschajs ar Sakenaweeti apprezzejees."

Kehninsch: „Aha, es probtu. Tee zitte tam pretti. Bet tu, wezzajs, effi gudraks. Wai nebuhs teesa? Tu scho wezzo gekkigo eeraddumu gribbi noahrdiht. Tas irr pareisi. Nu tad gahda, ka lai kahas buhtu jo drihs un tad wehlat' jaunam pahram kuhms buhs waijadsigs, tad nahz ween us Winkeni un dohd' man sinnu!"

Kehninsch metta ar rohku un strehlnocku rinda gawiledama us preekschu gabja, lihds ar winneem arri Stasi, kas Mahrzam lihdsas gabja. No pakkalas rikfchoja muhsu lepnaiz semneezinsch, kas nesinnaja, kas ihsti ar winnu notizzis.

Winsch bij gluschi kluffu. Winsch nemas nesinnaja, ko nu buhschoht darriht. Wai palikt pee wezza eeradduma un sweschinceku nepeenemt par meitas wihru? Seb pehz kehnina padohma „gudraks" israh-ditees ne ka tee zitte Sakenaweefchi un winneem par spihiti Plohtu Mahrzi peenemt par eegahni? Gan daschureis ar kluffu balsi kahdus wahrduz runnaja, gan nifni duhri rahdija, gan atkal gahrdi pafmehjajs.

Tratteera preekscha wiffi 3 sehdeja noko nerunnadami, tad peepeschi Mahrzis peenahza ar spihdedamam azzim un fazzija:

„Esmu teizis, ka atpakkat nahkschu. Te esmu un tewi, Bischufalns, praffu, wai wehl ta runna ka pirmit?"

Semneeks: „Ka tad runnashu? Ka tu isputtetu! Wai tad til dumseh effi, ka ne-effi atskahrtis, ka tewi til ween gribbeju pahrbaudiht? Muhsu kehninsch gan 1000 reis gudraks par tewi. Tas tuhlt mannu ihstenu prahntu sinnaizis. Woi tu dohma, ka Bischufalns irr mukks, kas par wezzahm nederrigahm eerashahm behda? Ittin tapehz ka ne-effi Sakenaweetis, itt tapehz tewi peenemmu par meitas wihru!"

Wiffi klagt buhdamee wezzajam usgawileja. Strehlneeki wehzinaja sawas zeppures un lihgsmojahs.

Wezzajs bij gluschi preezigs un nepeekuffa katram pastahstiht, ka kehninsch winnam par kuhmu peedahwajees, itt ka kehninsch buhtu tahds pats ka winsch.

Stasi un Mahrzis nesinnaja fur littees fur doh-tees aij nezerretas leelas laimes.

Stasi: „Ka nu buhs, Mahrzi? Wai mannim nu dohiti to dohsiti?"

Mahrzis: „Katru brihd'. Bet kam tad tu taggad par to wehl behda?"

Stasi: „Tawâ weetâ es nehshashu to dohsiti par peeminneschanu. Un ja kahdu reis dselksnite manni atkal lirs swezinacht, tad to dohsiti usskattishu."

Un Stasi arri sawu wahrdu swehiti turreja. Dselksnite par rohiti palikufi, kas aplaimo sawu wihru un wiffus sawejus. —

1427, jeb Wezzu laifu mahnu-tizziba un warrmaziba.

(Statt. N° 51.)

„Seemâ iffatrs finn," — ta brunnineeks — „ka Behrtuls Paskettei pakkat skrehjis. Kad nu rihtâ muhsu redsehs ta guffoht nomirruschu, tad wiffa pafaula dohmahs, ka jaunelle prettiturredamahs un sawu gohdu aistahwedama muhsu ar duhzi trahpijusi. Un katrs arri saprattihis, ka meitina, to breefmigo affins darbu isdarrijusi, aij leelahm bailehm un breefmahm peepeschi nomirrusi.

Klohtera preekschneeks kaunesees Behrtula deht, lai gan pufsmuhks ween irr un labprahnt kahrohs, lai ta leeta drihs tiftu beigta un aismirsta. Paskettes lihki tad aifneffihis un apglabbahs un nahkschâ nakti mehs to israhim un us mannu pilli neffisim, fur ta drihs usmohdisees. Tad gan sinnam lepna meita mannim peederrehs, woi ar labbu woi ar kaunu."

„Kam tad winnu tuhlt nebuhs aifwest?" Ta tschigans praffija, kam schis stikkis nepatikka.

„Wai tewim jau ne-esmu teizis? Paskette ka dsimts zilweks pee klohtera peeder un tapat arri es stahwu sem klohtera, tadeht ka manna pils atrohдах us klohtera grunti. Klohtera preekschneeks itt nekahdu schelastibu nepasihst prett teem, kas klohtera rohbeschâs littumus pahrkahpi, lai tas nu barons buhtu bijis jeb muhschiks. Ja nu Paskette pasustu, tad winsch muhsu pillis listu zaurmekleht no behnineem lihds pagrabeem un beidscht meitinu laikam dabbutu sawos naggos. Gan sinnu, ka mannim tad eetu gauschi nelabbi. Tapehz palkausi mannim. Istaisim scho istabu ta, itt ka te leela zihnischanahs buhtu notikufi starp jaunelles un starp mukka."

Winni teescham arri ta darrija, apgahsa galdu, krehflus un benkus, sawauza gultas drehbes, saplehsa Paskettes drehbes un tahs apsmehreja ar tahm asfinim, kas tezeja ij mukka wahts. Beidscht Paskettes lihki listu us grihdu un aigahja, durwis pa puffed wakkâ atstahdami.

Dhtrâ deenâ teescham arri ta islistahs, itt ka wijs ta notikfchoht ka blehschi bij isgudrojufchi. Maldetuhrs itt ka no nejauschi seereja zaur zeemu un semneekem wiffu to leetu isskaidroja.

Sau semneeki winna pafakkahm shaka tizzeht, kad weens no klahtbuhdameem semneekem ta teiza: „To gan labprahnt warr tizzeht, ka Paskette sawu gohdu aistahwedama to Behrtuli nokahwusi. Bet meitina nau klagt, ka to warretu apleezinacht, kamehr Behrtuls klagt buhdams apleezina, ka winsch ar duhzi eewainohs tizzis, lai gan itt neweenam itt nekahdu kaunu ne-effoht darrijis."

„Ka?" — ta Maldetuhrs issawahs — „Woi tas sawohdihts muhs nau pagallam?"

„Ne, teescham ne! Winnam gan daudj affinu is-tezejuschahs, zaur ko sinnam gauschi nepehzigs palizzis, ta ka gandrihs runnacht nejaua, bet dwaichu taf wehl wilft warr."

Pee schahs sinnas Maldetubram palikka gauſchi nelabbi ap ſirdi. Laikam gan Behrtuls wiſſu bij dſirdejis, ko wiſch ar tſchiganu runnajis un wiſſu redſejis, kas meitas mahjinâ bij notizzis. Laikam gan wiſch kloſtera preeſchneekam wiſſu buhs ſtabſtijis un to jau brunnineeks ſinnaja, ka preeſchneeks tohs wainigohs ſtipri noſtrahpeſchoht, ne til ween deht Paſkettes apburſchanas, bet arri deht muhka eewainoſchanas.

Maldetubram til ween diwi glahbſchanas zeffi atlikka: jeb tam waijadſeja behgt jeb preeſchneekem prettiturretees. Ar prettiturreſchanohs labbi gan nebuhtu iſdeweſs, jo Maldetubra pils bija jau pa puſſei ſakrittufi un preeſchneeka karrapſcham ilgu laiku nebuhtu warrejuſi prettiturretees.

Maldetubrs apnehmahs, apſlehptees un taiſijahs uſ behgſchanu, til kâ dſirdeſchoht, ka muhks to pee preeſchneeka apſuhdſejis. Tomehr wehl zerreja, ka Behrtuls warrbuht apgihbis bijis, kamehr wiſch, Maldetubrs, ar tſchiganu runnajis.

Tad wiſch gahja meſchâ pee ſaweem beedreem, teem tſchiganeem un teem paſtabſtija, kas bija notizzis. Til ko wiſſi ſinnu dabbuja par tahm breeſmahm, kas tohs apdraudeja, tad wiſſi taiſijahs ſcho ſemmi atſtaht. Wiſſi iſſudda azzumirkli meſchâ. Wiſſi ſewim wiſſi ſawas pehdas tâ ſaktoht ijdſehſa. Diwi muddigi wiſſi ween palikka atpaktat, lai ſkattitohs, kas ar ſcho leetu iſhti buhſchoht.

Ta leeta pawiffam zittadi greeſahs ne kâ wiſſi dohmaja. Pirms muhku uſ kloſteri neſſa, wiſch ſahdeem ſemneekem bij lizzis aiſſet uſ Maldetubra pilli, praſſitu, wai pilsungs mahjâ un uſ tſchiganu lehgeri, ſahles pirktu preeſch Behrtual wahts.

Wehſtneſchi ſtabſtija, ka brunnineeks ſawu pilli effoht atſtabjis un wiſſas dahrgaſas leetas lihds nehmis un ka tſchiganu lehgeris effoht tuſſchs.

To dſirdejis, muhks ſtabſtija preeſchneekam, ka wiſch, Paſkettes brehſſchanu klauffijis, iſtabâ eegahjis un ka tanni paſchâ brihdi duhzes duhreens wiſſu trahpijis no weena tſchigana, kas no brunnineeka pawaddihts bijis. Bet par to elles dſehreenu, kas nabbaga meitai dohts tizzis, wiſch neſazzija ne wahrdu. Wiſch ſewim zerreja labbumu plaut no ta nedarba, kas pee meitas bij padarrihts un Paſkettes lihki likka aiſſet uſ kapſehtu.

Maldetubra un tſchiganu peepeſcha ſuſchana deefgan apſtiprinaja muhka wahrduſ. Preeſchneeks ſtipri tizzeja, ka nedarbs iſhti tâ notizzis, kâ Behrtuls teizis. Paſkettes apglabbafchana pehz ſahrtas notikka. Behrtuli eeneſſa wiſſa lambari. Pirmâ nakti wiſch no iſtabas newarreja wiſſi iſſet abrâ. To preeſchneeks uſ to paſtabweja, ka lai weens muhks pee wahjineeka waktejoht.

Ta bija preeſch muhziſa grubta nakti. Til ko wiſſi maſakais trohſnis bij dſirdams, tad wiſch

dohmaja dſirdeht kappu razzeju trohſni, kas uſ Maldetubra pawehleſchanu Paſketti iſ kappu iſrakka.

Dhtrâ walfarâ Behrtuls gudrâ prahâ to panahja, ka wiſſu atſtabja weenu paſchu. Nakti wiſch ſagſchus iſlihdâ, celahpa dahſâ, nehma tur tohs rihtus, kas wiſſam bij waijadſigi un gahja uſ kapſehtu.

Muhks, lai gan eewainohts un wahſch, tomehr eekſch ſewim deefgan ſpehka jutta, Paſketti iſraut iſ kappu un to aiſſet apſlehptâ weetâ, no kurreenes wehlat' ar wiſſu kohpâ gribbeja aiſſehgt uſ ſweſchahm ſemnehm.

Jau wiſch tuwojahs jaunekles kappam, kad zilweku eeraudſija, kurrâ tâpat kâ wiſſam paſcham ſchkippele bij rohâ un kas tam paſcham kappam tuwojahs. Abbi paſinnahs pirmâ azzumirkli. Muhks paſinna brunnineeku un ſchis muhku. Abbi labbi ſapratta, pehz lam ohtrâ tē nahloht un abbi apnehmahs, atrattitees no nepatiſkama leezineeka un eenaideeka.

Tomehr ne weens ne ohtrâ ar warru newiſſchoja ſtrahdaht. Zihnifchanaſs lehrums muhkus buhtu warrejis mohdinahht un tohs aizinahht uſ kauſchanaſs plazzi. Wiſſi tadeht abbi apnehmahs, weens ohtrâ bruhſeht kâ palihgu pee iſrakſchanaſs. Un katrs gudroja, kahdâ wiſſe wehlat' to iſtufſchoto kappu ar jaunu lihki warretu pildihht.

"Zuhs laikam nahkat apmelleht to jehru, ko effat uppurejuſchi?" Tâ muhks praſſija, netahku no brunnineeka apſtabdamees.

"Sinnams." Tâ Maldetubrs atbildeja. "Es nahku tâpat kâ Behrtuls, lai nabbaga meitenite neeetu bohjâ breeſmigas nahwes mohkâs."

"Kad nu tahds ſchehligs mehrkis muhs abbus tē atweddis," — tâ muhks ſazzija — "tad weenofim ſawus ſpehkus, lai to mehrki drihſat' warretu panahht. Sanemmat Zuhs mannu palihgu, ko Zums paſneefu un dohdat Zuhs mannim ſawu palihgu."

"Labprahht un par parahdiſchanu, ka nu effam weenâ prahâ, ſteigſimees pee darba!" Tâ brunnineeks.

Katrs nu panehma ſawu ſchkippeli un taiſijahs pee rafſchanaſs, dohmadams uſ to dahrgo pehrli, kas nu wiſſam tiſſchoht par dattu un kahdâ wiſſe wiſch to ſewim warretu paturreht. Tas gan grubti iſlikahs, jo wiſſi bij ſaſtabjuſchees weens ohtram pretti, weens kappu galwgallâ ohtrâ kahjgallâ. Wiſſi weens ohtrâ weenumehr apwaktejahs ar azzim, til labb' aiſſtabweſchanaſs kâ uſbruſſchanaſs deht.

Darbs muddigi uſ preeſchu gahja. Jau ſchkippeles wairat' reiſahm ſahrku bij aiſtiffuſchâs, kad Maldetubrs peepeſchi iſdewigâ brihdi muhkam zirteenu ar ſchkippeli pa galwu gribbeja doht. Bet muhks zirteenu bij paredſejis. Wiſch ahtri atkahpahs un brunnineekam ar ſmaggo ſchkippeli pa kruhtim zirta, tâ ka apgahſahs.

Muhks ſinnaja, kas tam bija gaidams, ja darbu atſtabſchoht nepabeigtu un to tadeht gribbeja gallâ weſt, tas irr: brunnineeku pagallam noſiſt, kad ſchis

tam teiza: „Klau, Behrtul, mums abbeem ta patti wehleschanahs firdi. Weens no mums abbeem ween to warr peepildiht. Bet woi tad tas irr waijadfigs, fa weenam no mums sawa dsihwiba japamett? Willsim taggad scho jauno meitu is kappa. Wehlat, to tewim swehreju us brunnineeka gohdu, tewim palidsjeschu winnu aiswest, ja listens winnu tewim peespreedihs.“

Muhts, kurra spehki katru azzumirkli masumâ gabja un kas mannija, fa weens pats israfshanas darbu newarreschoht isdarriht, Madetuhra padohmu peenehma.

Winni nu abbi atkal taisijahs pee darba. Drihs arri sahrks palikka redsams un winni nu darbojahs, tohs dehtus falaust. Bet winnu isbrihnishanahs bija leela, kad redseja fa sahrks bija tufschs.

Iffamiffeschahanahs un dusmas tohs pahnehma. Tad winni dohmaja un dohmaja, kahdi gan tee bijusch, kas meitinu no kappa wilkusch un winneem abbeem prahâ nahja, fa laikam gan tee tshigani to buhs darrijusch. So zits neweens jau nesinnaja to noslehpumu par jaunekles sawadu meegu. Bet woi ta bij schelastiba jeb zitta faldaka juschana, kas tshiganus bij stubbinajusi, meitinu isglahbt?

Winni dohmaja, fa laikam weens no tshiganeem, kas pee Pafettes apburschanas klahbt bijis, no jaunekles skaisuma pahnemts, winnu no kappa ispestijis, ne wis zittam, bet few pascham par labbu.

Bet tshigani bij issuddusch, un sinnams behgdami meitinu bij lihds nehmuschi. Tad nu ta pehrle bij pasuddusi til labb' muhklam, fâ brunnineekam. Un brunnineekam wehl tas frusts bij japeedsihwo, fa winnu waijaja weena grehka deht, kurra augtus winsch nemas nebija baudijis.

Abbi ilgu laiku aprunnajahs, fo nu buhschoht darriht. Beidschoht winni swehreja us scho tufcho kappu, Pafetti usmekleht un atrast un atpakkal west.

Tad kappu atkal peebehra ar semmi un aiswilfahs, brunnineeks us to weetu, kur apsehphahs, muhts us sawu gultamo lambari.

Madetuhrs bij apneheem, tshiganu pehdahm pakkal dsihtees un muhts bij isdohmajees, par swehtreisneeku palikt un zaur wissu Franziju reisodams to jaunekli usmekleht. Kats no winneem dohmaja, fa sawu apnemshanohs ohtrâ deenâ isdarrihschoht. Bet abbi pee isdarrihschanas tikka pakaweti zaur weenu notikkumu, kas wissu zeemu apstulboja.

Kahdi semneeki Pafettes mahjas durwim garram gabja. Winneem islikfahs, fa istabâ trohfnis atskannoht. Winni peegahja klahbt, dohmadami, fa tas laikam buhschoht kahds mahjas lohps, kas tur aismirsts tizzis. Bet winni isbihjahs parleeku, kad pasinna Pafettes balsi. Nahwes schaufmas schohs nabbagus tumschineekus frattija, jo winni dohmaja, fa ta effoht meitas dwehsele, kas atpakkal nahkusi.

(Us preefschu beigumê.)

Dsirkstele.

Kas prahsigam padohmam neklausa, lai triht apsmeeckâ.

Arri flawens dseefmineeks.

Strautinsch un Leijinsch bija wezzu wezzee draugi, kas sawu mahju prahsigi apkohpa un faderrigi dsihwoja. Tê us reis iszefahs starp abbeem stribds, bet tahds stribds, fa weens ohtru sohbeem buhtu fâchdusch. Sennak abbi par mahjas buhschanu ruhpejahs, bet taggad mahju nolaida, jo kats isgabja ohtram us spihshchanu; un pateesi mahja buhtu isputtejuse fâ pellowas wehja, kad stribdis nebuhtu beidsees. Bet par fo tad Strautinsch un Leijinsch tâ nilni bija fastribdejuschees? Nu par neeka leetu. Weens teiza: papreefschu effoht bijis pauts (ohla), is kurra pirma wista isperrinata; ohtrs fazzija: papreefschu effoht bijuse wista, kas pirmo pautu isdehjuse. Tâ eefahfahs stribdeschanahs, kas par teepshanohs un spihshchanu pahwehrtahs, un deesin kad stribds buhtu beidsees, ja Lihrams nebuhtu isskaidrojis, fa nebs wista nebs pauts, bet gailis tas pirmais bijis, un to fazzijis, iswilka is labbatas flawena dseefmineeka bilidi, fo schê klahbt peeleekam. Schis dseefmineeks tahds pats flawens kahdi tee, ar kurreem Deews muhs Latweeschus baggati

jo baggati apwehtijis. Bet preefsch tabdeem, kas muhsu dseefmineekam flawu leegtu, peeliksim kahds wahrdus is winna dsihwes gabjuma.

- 1) Winsch irr tas pirmais un wezzafais dseefmineeks;
- 2) winsch trihs reis Behterim usdseedajis, kad tas us nezefkeem fahzis nomalditees;
- 3) winsch Turkeem par preefschshimi bijis, fa weenam wihram dauds seewas janemm;*)
- 4) winsch wissus sawus deklus, kas labbi dseedaja, pee Latweescheem aissuhtija, kam pullstenu nebija, lai tee sinnatu laikâ peezeltees; bet tohs, kas is augstprahtibas nedseedaja, winsch ussehedinaja tohrnu gallds un tad sehri nopuhtahs: „fauneem laudim newaid dseefmas.“

Taggad winsch nomettees pee Dsirksteles un tamehr dseedahs, lihds wissi Latweeschi nebuhs mohduschees un Dsirksteli nebuhs fahkusch, lassihht.

L.

*) Zitti falka, fa Muhamets tahdu baufli dewis, tapeh fa pascham, kas jauns wezzu seemu apnehmis, wezzene apnikluse un eegribbejes jaunu prezzehht.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No Bensures atweblehts.

Rihgâ, 21. Dezember 1872.